

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznika. — Inserati do 80 petič vrti do Din 2, do 100 vrti do Din 2.50, od 100 do 300 vrti do Din 3, večji inserati petič vrti do Din 4. — Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 14.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračaja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Nov sestanek na Brennerju

Po uradnem nemškem poročilu sta se sestala danes na Brennerju kancelar Hitler in ministrski predsednik Mussolini — Sestanka sta se udeležila tudi zunanja ministra Ribbentrop in Ciano

BERLIN, 4. oktobra. (DNB). Kancelar Adolf Hitler in ministrski predsednik Mussolini sta se sestala danes popoldne na Brennerju.

BERLIN, 4. okt. i. (United Press). Čeprav so bili uradni krogi v splošnem precej rezervirani, vendar se je na pristojnem mestu moglo izvedeti, da se bosta danes sestala Hitler in Mussolini na Brennerju. Že dejstvo, da je Ribbentrop večerjaval odpoval iz Berlina, je potrdilo verjetnost te vesti.

Govorilo se je, da se bosta danes sestala nekje na meji tudi zun. minister Ribbentrop in grof Ciano in da bo najbrž tudi navzoč španski notranji minister Serrano Suner.

BERLIN, 4. okt. s. (Ass. Press). Uradno je bilo objavljeno, da se kancelar Hitler in ministrski predsednik Mussolini danes dopoldne sestanejo na Brennerju.

Posebni vlak s kancelarjem Hitlerjem dospe na Brenner okoli 11. dopoldne. Vlak je vozil opolnoči skozi Mo-

nakovo. V drugem posebnem vlaku potuje na Brenner nemški zunanji minister Ribbentrop.

LONDON, 4. okt. s. (Reuter). Vest, da se danes sestane na Brennerju Hitler in Mussolini, objavljajo današnji londonski listi z velikimi naslovi na vodilnih mestih.

WASHINGTON, 4. okt. o. Agencija United Press objavlja poročilo iz Rima, da se bosta danes sestala Hitler in Mussolini. Govorila bosta o učinkih tro-

zveze na nadaljnji mednarodno-politični razvoj in o nadaljnjih ukrepih, ki jih bo treba izdati, da se dosežejo zaželeni uspehi.

Nadalje se je v Rimu izvedelo, da je vprašanje vstopa Španije v vojno vendarle aktualno, čeprav se je to že ponovno demantiralo.

MADRID, 4. okt. AA. (DNB). Španski listi še pišejo o potovanju Serrano Sunerja v Nemčijo in Italijo. V Madridu poudarjajo, da so vezi Španije z

Nemčijo in Italijo jasne in nedvoumne. Listi pišejo nato, da so se razočarali tisti, ki so pričakovali, da se bo Sunerjevo potovanje zaključilo s senzacija, pač pa je to potovanje še enkrat potrdilo iskreno prijateljstvo, ki veže Španijo z državama osi. Ob koncu piše list »Madrid«:

Italijansko sodelovanje je logična posledica poudarjanja narodnih koristi in sodelovanje Španije je popolnoma v duhu tistih razgovorov, ki so se razvijali v Berlinu in v Rimu.

Po spremembah v angleški vladi

Komentarji današnjih angleških listov so v splošnem ugodni — Kritika je naperjena le proti zunanemu in finančnemu ministru ter proti novemu predsedniku tajnega sveta

London, 4. okt. s. (Reuter). Vsi današnji angleški listi komentirajo večerjavo objavljene spremembe v angleški vladi. V splošnem so komentarji ugodni, kritike se sliši malo. Najugodnejše je sprejeto imenovanje Herberta Morrisona za notranjega ministra. Morrison je kot rojen Londončan in bivši londonski župan zelo popularna osebnost v angleški prestolnici. Listi pozdravljajo tudi imenovanje sira Andrewa Duncana na mesto ministra za oboroževanje in vstop ministra za delo Bewina v vojni kabinet.

Kritike, kolikor obstojajo, so naperjene proti osebam zunanjega ministra Halifaxa, novega predsednika tajnega sveta Andersona in finančnega ministra Wooda. Nekateri listi bi radi videli njihovo izločitev iz vlade. Kritizirajo tudi, da bo zunanji minister Halifax še nadalje zastopal vladno v zgoraj zborni.

Daily Mail pravi k spremembam, da je Churchill pri rekonstrukciji vlade vodila ena sama misel: nadaljevanje ojačanje v vodstvu vojne. »News Chronicle« je bolj kritičen ter pravi, da spremembe v vladi niso dovolj dinamične. List piše, da ni bila porabljena ugodna prilika, da bi vodilna mesta v vladi prevzeli mlajši možje, ki bi s svojo večjo delovno silo in širšim razgledom lahko več pripomogli k ugodni in uspešni angleškega naroda. »Times« pravijo, da bodo spremembe ojačile predvsem vodstvo notranjih angleških zadev. List izraža upanje, da možnosti za nadaljnje spremembe še niso izčrpane. Poloficielni »Daily Telegraph« piše, da je postopal Churchill pri rekonstrukciji originalno in z veliko življansko energijo.

London, 4. okt. s. (Reuter). Diplomatski poročevalci angleškega radia komentirajo spremembe v angleški vladi ter pravi, da je najvažnejši dogodek v teh spremembah vstop ministra za delo Bewina v vojni kabinet. Bewin izhaja direktno iz delavskih slojev ter je prišel svojo kariero kot navaden voznik v Bristolu. Pozneje je postal delavski voditelj in vodilna osebnost angleških strokovnih organizacij. Imenujejo ga »delavski Churchill«.

Sir Kingsley Wood, ki tudi vstopa v vojni kabinet, je večino svoje dosedanje politične kariere vezal na bivšega ministrskega predsednika Chamberlaina.

Tudi novi oboroževalni minister Duncan, ki je šele letos vstopil v vladno, je bil izbran od Chamberlaina. Kot trgovski minister si je pridobil dober ugled.

Novi trgovski minister Lyttleton izvira iz stare politične rodbine. Njegov oče je bil pred več nego 35 leti minister za kolonije.

Novi minister za javna dela in gradbo sir John Reith se je posebno izkazal kot predsednik angleške radijske družbe.

Churchill — Chamberlainov naslednik v konservativni stranki

London, 4. okt. AA. (Reuter). Sporočeno je bilo, da je Chamberlain odstopil tudi z mesta šefa konservativne stranke. V poslovnem pismu sporoča Chamberlain svoj sklep in pravi, da bo obrazložil razloge svojega odstopa na zasebnem sestanku, ki bo v kratkem in katerega se bodo udeležili konservativni poslanci in člani izvršnega odbora stranke. Na tem sestanku bodo izvolili tudi naslednika in po mnenju agencije Press Association je brez dvoma, da bo izvoljen Churchill.

Ameriški komentarji

Washington, 4. okt. AA. (Reuter). Izpremembe v angleški vladi tukaj niso povzročile nobenega presenečenja, ker se je že pred nekaj tedni pričakovalo, da se Chamberlain pripravi na odstop. V mnogih krogih na oni strani Atlantika so Chamberlaina živo kritizirali zaradi njegovega kritičnega stališča tik preden je izbruhnila

vojna. Smatrajo, da bo Morrison kot minister za javno varnost izpolnil vse nade, mnogi pa so verovali, da se bo Eden vrnil v zunanje ministrstvo.

Novi davki v Angliji

London, 4. okt. s. (Reuter). Uradno javljajo, da stopi novi prometni davek v Angliji v veljavo 21. oktobra. Živila, otroške obleke, kakor tudi predmeti, ki so bili že doslej močno obdavčeni, bodo izvzeti od

novega davka. Na luksuzne predmete predvideva novi davek obdavčenje v višini tretjine vrednosti, na druge predmete pa približno šestino.

Majski pri Halifaxu

London, 4. okt. br. (Reuter). Ruski poslanik Majski je prišel večerj v zunanje ministrstvo, kjer je imel dolg razgovor z zunanjim ministrom lordom Halifaxom.

Poostrotev odnosov med Anglijo in Rumunijo

Nova angleška protestna nota v Bukarešti — Rumunija ni zahtevala odpoklica angleškega poslanika

Bukarešta, 4. okt. s. (Reuter). Angleški poslanik pri rumunski vladi sir Reginald Hoare je vložil snovi v rumunskem zunanjem ministrstvu novo protestno noto zaradi aretacije 5 angleških državljanov v Rumuniji. Angleška nota zahteva pojasnila, kdaj bodo angleški državljani izpuščeni, česa so obtoženi in kje bodo sojeni.

Angleško poslanstvo v Bukarešti demantira vesti, da bi bilo prejeto od rumunskega zunanjega ministrstva noto, v kateri bi bila rumunska vlada zahtevala odpoklic angleškega poslanika, češ da je zapleten v sabotažna dejanja v Rumuniji.

Bukarešta, 4. okt. s. (Reuter). Za ugrabljenim angleškim državljanom Millerjem se vedno ni nobenega sledu. Medtem pa je večerj zopet izginil drug Anglež po imenu Clark, vodilni uradnik neke angleške strojne tvrdke v Ploestiju. Priče privedejo, da so ga trije civilisti odvedli večerj iz hotela v Bukarešti, v katerem je stanoval. Domnevajo, da so bili omenjeni civilisti detektivni.

Uradna rumunska izjava

Bukarešta, 4. okt. AA. (Rador). V inozemskem tisku se širijo razne tendence in netočne novice zaradi aretacij angleških državljanov v Rumuniji. Rumunski uradni krogi izjavljajo, da so bili ti angleški državljani zaprti zaradi tega, ker je njihovo zločinsko delovanje popolnoma ugotovljeno.

Ker so se širile tudi govorice, da se je s temi Angleži slabo postopalo, izjavljajo v Bukarešti, da so te govorice popolnoma neresnične. Ti angleški državljani so bili aretirani zaradi tega, ker je bilo ugotovljeno, da so počenjali sabotažo. Preiskava se nadaljuje, vodi jo pa sam pravosodni minister, ker vsi žele, da bi se zadeva čim bolj razsvetlila. Pri tem poudarjajo, da je angleški generalni konzul lahko obiskal zaprte Angleže in da je lahko ugotovil, da postopajo z njimi po pravih človečnosti.

Rumunski uradni krogi izjavljajo, da se general Antonescu in legionarska Rumunija zavedata predvsem koristi Rumunije, pri tem pa upoštevata pravico in dostojanstvo države. Zato vsi postopajo človekano, toda odločno proti tistim, ki so kaj zagrešili. Preiskava se nadaljuje in se bo nadaljevala po predpisih rumunskega pravosodja.

Protižidovski ukrepi v Rumuniji

Bukarešta, 4. okt. AA. (DNB). Objavljeno je bila uredba, ki prepoveduje Židom imeti drogerije in lekarne. Obstojče zapune pogodbe z Židi je treba v enem mesecu likvidirati.

Aretacija rumunskega majorja

Bukarešta, 4. oktobra AA. (DNB). V Ploestiju so prijeli majorja Konstantinesca, ki je priznal, da je sodeloval z angleškim agentom Karkasom, ki je bil aretiran pred nekaj dnevi.

Demilitarizacija Alandskega otočja

Helsinki, 4. okt. s. (Reuter). Uradno javljajo, da sta se ruska in finska vlada sporazumeli glede demilitarizacije Alandskega otočja v smislu že obstoječega sporazuma iz l. 1921. Z novim sporazumom se obvezuje finska vlada, da ne bo Alandskega otočja stavila na razpolago nobeni tretji sili.

Ruska pogajanja z Japonsko

Moskva, 4. okt. AA. (Reuter). Dasi so se v Londonu objavljale novice o neki delitvi Kitajske v dve območji, se je izvedelo v Moskvi, da še ni bila objavljena nobena izjava o tem, da misli Sovjetska Rusija skleniti z Japonsko pogodbo o nena padanju, če bi bila Kitajska razdeljena na dve vplivni območji. Toda politika dobrega sosedstva ne bi izključevala zblizanja z Japonsko pod pogojem, da se dokaže dobra volja na obeh straneh, kakor je to v začetku avgusta izjavil Molotov.

Francija likvidira naročila v Ameriki

Zeneva, 4. okt. AA. (DNB). Francoska vlada je pooblastila finančnega svetnika francoskega veleposlanstva v Washingtonu naj likvidira naročila vojnega materiala, surovin in strojev, ki so bila izvršena med vojno v Zedinjenih državah.

Švicarske informacije iz Moskve

Curij, 4. okt. o. Tukajšnji listi objavljajo vesti iz Moskve, da so bili politični krogi v Evropi splošno iznenadeni s pričo okoliščin, da je prišel moskovski radio ostro napadati Španijo. V isti emisiji so v Moskvi poročali, da je prebivalstvo v Parizu izpostavljeno izredno strogemu postopanju oblasti. Nadalje je moskovski radio objavil, da je bilo področje okrog Kijeva proglašeno za vojaško področje. Nadalje javljajo listi, da se je v krogih, ki so blizu Kremlju, izvedelo, da bo v kratkem prispelo v Moskvo posebno poslanstvo iz Bolgarije, ki bo zaprosilo rusko vladno naj zastavi ves svoj vpliv za zaščito onih Bolgarov v severni Dobruži, ki se nočejo preseliti v Bolgarijo.

Ameriška obramba

Kanadski obrambni minister odpotoval v London — Tudi Avstralija za najožje sodelovanje z Zedinjenimi državami

Ottawa, 4. okt. s. (CBS). Kanadski ministrski predsednik Mackenzie King je sredi sporočil, da je kanadski obrambni minister Ralston odpotoval v London, kamor dospe v najkrajšem času. Ralston se bo posvetoval z angleškimi političnimi in vojaškimi osebnostmi o skupnih obrambnih vprašanjih, ki zanimajo Kanado in Anglijo.

Prav tako je na poti v Anglijo kanadski poljedelski minister Gardner, ki bo s predstavniki angleške vlade proučeval možnost povečanja izvoza živil iz Kanade v Anglijo.

Ottawa, 4. okt. s. (CBS). Člani kanadske ameriškega obrambnega odbora so večerj prispeli v mesto Halifax v Novi Škotski. Člani odbora se bodo sestali tudi s predstavniki Novega Fundlanda da prouče možnost njegove obrambe.

Washington, 4. okt. s. (CBS). Avstralski poslanik v Zedinjenih državah Casey je imel sredi govora, v katerem je poudaril, da imajo Avstralija, Novi Zeland in Zedinje-

ne države skupne interese glede varnosti Pacifika. Nadalje je Casey naglasil, da je tudi varnost Vzhodne Indije velikega pomena za Zedinjene države. Vse sekcije političnega življenja v Avstraliji je dejal Casey, so za najožje sodelovanje Avstralije z Zedinjenimi državami. Avstralski Američanov ne smatrajo za tuje državljane, temveč za domačine in razlikujejo med Američani in tuji.

Washington, 4. okt. AA. (Reuter). Parlament je sprejel in poslal Rooseveltu v podpis zakon, ki določa kredit 1482 milijonov dolarjev kot začetno vsoto za opremo ameriške vojske, ki bo štela 1,039.441 mož.

Roosevelt bo govoril

Washington, 4. okt. AA. (DNB). Predsednik Roosevelt bo imel 12. oktobra v Daytonu (Ohio) velik govor o oborožitvi Zedinjenih držav. Govor bodo prenašale kratkovalovne radijske postaje v vse države latinske Amerike.

Šahovski turnir v Moskvi

Bondarevski in Lilienthal delita prvo mesto

Moskva, 4. okt. s. Sredi so bile odigrane vse prekinjene partije zadnjega kola šahovskega turnirja za prvenstvo Rusije. Lilienthal je kmalu po obnovitvi igre dobil proti Bondarevskemu kmetu in je že po kratki igri prisilil nasprotnika k predaji. S tem se je Lilienthalu posrečilo zagotoviti si delitev prvega mesta. Smiselov, ki bi bil v primeru zmage nad Mikenasom lahko tudi še prvi, je kljub vsem prizadevanjem dosegel v svoji partiji samo remis. Botvinnik je brez težave premagal Rudakovskega. Senzacija je vzbudila zmaga Gerstenfelda nad Boleslavskim, ki je s tem izgubil četrto mesto v turnirju. Dubinin je premagal Kotova, partiji Makagonov-Stolberg in Konstantinopolski-Levenfiš pa sta končali remis.

Končno stanje turnirja je torej naslednje:

- I.—II. Bondarevski in Lilienthal po 13 in pol;
- III. Smislov 13;
- IV. Keres 12;
- V.—VI. Boleslavski in Botvinnik po 11 in pol;
- VII.—VIII.—IX. Dubinin, Makagonov in Veresov po 10 in pol.

Slede: Petrov 9, Lisic in Ragozin po 8 in pol, Konstantinopolski, Mikenas, Parnov in Stolberg po 8, Gerstenfeld 7, Kotov in Levenfiš po 6 in pol, Rudakovski 5½.

Moskovski prvak Andrej Lilienthal in restovski prvak Igor Bondarevski bosta sedaj odigrala še match za naslov prvega Rusije.

Nemci organizirajo nizozemsko milico

London, 4. okt. s. (Reuter). Po informacijah tukajšnje nizozemske vlade organizirajo nemške oblasti na Nizozemskem iz demobiliziranih nizozemskih vojakov posebno milico, ki bo štela 50.000 mož. Od teh jih bo 30.000 porabljenih pri protiletalski obrambi. 5000 jih bo poslanih za dela pri gradnji cest v Nemčiji, nadaljnji kontingenti pa bodo porabljeni pri poljedelskih delih v zasedeni Franciji. 1500 častnikov bo pridelenih policijski in gasilski službi.

Delna obnova prometa med Italijo in Francijo

Turin, 4. okt. j. (Stefani). Počeniš z nedeljo 6. t. m. bo v delnem obsegu obnovljen potniški promet med Italijo in Fran-

Angleške obljube Židom

New York, 4. okt. j. (Stefani). List New York Post piše, da je britanska vlada zastopnikom ameriškega židovstva da a neke formalne obljube, ki naj bi bile uresničene po zmagi Velike Britanije v sedanjih vojni in ki so mnogo bolj obsežne, kakor znana Balfourjeva izjava iz leta 1917. Formulacija teh obljub je preskrbel angleški minister Greenwood. Podrobnosti teh obljub še niso znane. List spominja v tej zvezi, da je Balfourjeva izjava obetala Židom ustanovitev posebne židovske narodnosti države v Palestini po končani svetovni vojni, kar se je do neke mere kasneje tudi uresničilo.

Amerika zahteva od Francije vrnitev letal

Washington, 3. okt. s. (Reuter). Po nepotrjenih vesteh želi vlada Zedinjenih držav, da ji Francija vrne okoli 100 vojaških letal, ki jih je kupila v Zedinjenih državah in so sedaj na nosilcu letal »Bearn« pred Martiniqueom. Ker je letala svojčas naročila skupna angleško-francoska navalna komisija, je bila vprašana za mnenje glede letal tudi angleška vlada, ki je pristala na to, naj bi bila letala vrnjena Zedinjenim državam. Francoska vlada v Vichyju pa se je postavila na stališče, da na podlagi določil premirja z Nemčijo in Italijo nima pravice, da sama odloča o zadevi.

Po dogodkih pred Dakarjem

London, 4. okt. s. (Reuter). Narodni francoski odbor generala de Gaullea javlja, da se pokret za svobodno Francijo v Zapadni francoski Afriki tudi po dogodkih pred Dakarjem vedno bolj širi. Zaradi nevarnosti nemirov so morale francoske oblasti v Dakarju razpostaviti v raznih delih mesta in okolice strojnice in proglašeno je bilo obsešno stanje. Izvršenih je bilo mnogo aretacij. Pogreb žrtev bojev pred Dakarjem se je zaradi nevarnosti nemirov moral vršiti na krovu francoske križarke in ne v mestni katedrali.

Stališče belgijske vlade

London, 4. okt. s. (Reuter). Belgijski finančni in kolonijalski minister, ki se mudita v emigraciji v Angliji, sta sredi govorila v belgijski oddaji angleškega radia. Izjavila sta, da je belgijska vlada v emigraciji edina legalna in da Belgija ni sklenila pravnoveljavno niti premirja niti miru. Belgijska vlada hoče ob strani Anglije nadaljevati vojno do konca.

Do sedaj največji
umetniški film

PREMIERA
METROFILMA

Zhogom mister Chips

ROBERT DONAT
GREER GARSON

Triumf mladosti in nežne ljubezni — Po slavnem romanu
Jamesa Hiltona

Predstave
ob 16. in 21. uri!

Kino Union,
tel. 22-21

„Zares krasen film, ki se ga spleča pogledati!“

Predstave ob 16. in 21.15
Zaradi dolgega sporeda — se
zadnja predstava začne četrt
ure kasneje kot običajno!

Karady Katalin in Javor Pal

KINO MATICA, tel. 22-41

Oglejte si film danes in pripovedujte o njegovi lepoti svojim prijateljem in znancom!

To je enodušna sodba publike, ki je
doslej videla filmsko verzijo
L. ZILAHYJEVEGA romana

UMIRAJOČA POMLAD

Prav vesela, zabavna in smehapolna komedija je film
VESELA SKOTA Poznana in priljubljena filmska
komika Stanlio in Olio vzbujata
pri občinstvu gromko veselje!

Kino Sloga, tel. 27-30

DNEVNE VESTI

Acetilenke namesto petrolejk. Poročali smo že, da proučujejo na merodajnem mestu v zvezi z omejitvijo petroleja, vprašanje uvedbe acetilenk, ki naj bi nadomestile petrolejke. Porabo petroleja je treba v naši državi do skrajnosti omejiti, ker za vedno bolj primanjkuje. V poštev prihajajoče industrije so že pripravile ljudsko acetilenke, ki bi razsvetljava z njo ne bila nič dražja kakor s petrolejko, pač na boljše, ker sveti acetilenka močnejše. Acetilenke se uporabljajo pri nas že dolgo, in z uspehom, tako da bi bilo treba ta način razsvetljave samo še bolj popularizirati. Acetilenke se pridobiva iz karbida, ki so ga porabili predlanskim okrog 490 vagonov in sicer 299 vagonov v industrijske svrhe in za ribiške ladje, ostalih 200 vagonov pa za normalno razsvetljavo. Glede na število prebivalstva proizvajajo Jugoslavija med evropskimi državami največ karbida.

Draгоценi rudi so našli. Pri Spicih blizu Bara so našli ležišče zelo redke in dragocene rude wolframa. Baše so našli wolfram tudi v rudarskih bazenih vzhodne Srbije.

Enotna organizacija izvoznikov zdravilnih zelišč. V kratkem bo urejen in organiziran tudi naš izvoz lipovine cvetja. Ravnanstvo za zunanjo trgovino je ukrenilo vse potrebno, da bodo količine za izvoz pripravljene lipovine cvetja poplanske. V zvezi s tem se govori, da bo ustanovljena enotna organizacija izvoznikov zdravilnih zelišč. Njihov izvoz je zdaj pod kontrolo izvoznega odbora Narodne banke.

V Zagrebu se je sladkor že podražil. Trgovske organizacije v Zagrebu so obvestile občinstvo, da so začeli trgovci z večerajšnjim dnem prodajati novi sladkor po višjih cenah in sicer kristal po 15,50, kocke po 17,50 din. V Ljubljani se bo sladkor podražil v 3 do 4 dnevi in sicer bo stal kristal 16, kocke pa 17,50 din. Ljubljanski trgovci imajo za nekaj dni še starih zalog sladkorja.

Rusko poslanstvo v Beogradu. Poslan. SSSR v Bgd-u nas je zaprosilo za sledstvo objav: Pooblaščen predstavništvo SSSR sporoča, da so njegovi prostori v ulici Kralja Miljutina št. 6. Delovni čas predstavništva je od 9. do 14. in od 15. do 18. vsak dan razen nedelje in praznika. Sprejem in konzularnih poslih je možen ob ponedeljkih, središčih in petkih od 11. do 13. ure.

Zagrebski tovarnar o pomanjkanju olja. Po izjavi lastnikov »Prve hrvatske tovarne olja« v Zagrebu tudi letošnja produkcija olja ne bo posebno velika, vendar je upanje, da bodo krite potrebe konzuma v državi, če bo uvedena racionalna prodaja. — Lani so bile tovarne olja normalno zaposlene in so izkoristile vso svojo kapaciteto že junija. Pričakovani so rekordi pridelave solnčnega semena, tako da bi bile tovarne septembra dobro založene s surovinami. Toda julija in avgusta je trajala huda suša in pridelave je bil mnogo slabši. Zato je zagrebska tovarna zahtevala, naj bi ji Prizad prepustil del oljne repice, toda Prizad je repico prepustil neki drugi tovarni. Drugih surovin si tovarna ni mogla dovolj preskrbeti in nastopile so tudi ovire zaradi vojne pri uvozu. Le Bolgarija je imela še precej solnčnega semena naprodaj. Tovarne so dokazovale oblastem, da bo primanjloval okrog 400 vagonov olja in da bi ga bilo tudi treba produrati za rezervo 300 vagonov. Oblasti so dolgo oklevala, da je bil uvoz dovoljen šele pozni, ko je Bolgarija že večino semena razprodala. Uvozili so le 300 vagonov semena. Tako je morala zagrebska tovarna končno racionalirati prodajo, da je bilo olja dovolj vsaj do polovice junija. Zdaj še ni mogoče ugotoviti, koliko bo v resnici pridelanega solnčnega semena. Po nekaterih vesteh ga bo okrog 8000 vagonov. Če bi ga bilo vsaj polovico toliko, bo olja dovolj producirana za porabo do prihodnje jeseni.

Koks iz domačega lignita. Vprašanje ustanovitve industrije koks iz domačega lignita bo v kratkem rešeno. Na merodajnem mestu je že sklenjeno ustanoviti to novo panogo industrije, ni pa še končno sklenjeno, kje naj se zgradi. V poštev prihajata bosanski in kolubarski bazen lignita. To industrijo namerava ustanoviti država v lastni režiji.

Zadnji rok za zamenjavo kovancev po 20 in 1 din. Kovanci po 1 din se lahko zamenjajo za nove na blagajnah Narodne banke in državnih finančnih ustanov brez odbitka še do 20. t. m. Stari srebrni kovanci po 20 din pa do 31. t. m. Kdor ima te kovanice naj jih v lastnem interesu pravočasno zamenja, ker jih po tem roku ne bo mogoče več zamenjati. V kolikor se bo ta denar pošiljal v zamenjavo preko pošte Narodni banki ali državnim finančnim ustanovam, se mora smatrati kot dan izročitve na pošti.

Nova komisija za polaganje apotekarskega strokovnega izpita. Minister socialne politike in narodnega zdravja je imenoval novo komisijo za polaganje apotekarskega strokovnega izpita, ki bo poslovala tri leta. Apotekarski državni strokovni izpit za jesenski termin bo zadnje dni oktobra v ministrstvu socialne politike in narodnega zdravja v kemičnem laboratoriju farmaceutskega oddelka medicinske fakultete v Beogradu.

Motite se, če mislite, da je tudi v Dalmaciji deževje! Dalmacija je sončna! Prva skupina izletnikov se je zadovoljno vrnila. Pojdite na drugi petdnevni avtoizlet po sončni Dalmaciji 7. oktobra! Znameniti kraji, zanimivi doživljaji! Pripravite se še danes in jutri dopoldne. Podrobne informacije pri upravi »Po božjem svetu«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17-c. 389-n

Dar CMD. Prijatelji blagopokojnega Viktorja M. Zalarja, univ. tajnika, so zbrali v korist Društva sv. Cirila in Metoda za revne otroke 2.000 din. Iskrena hvala darovalcem! 390-n

Podpornemu skladu na zavodu za slepe otroke v Kočevju je daroval G. A. Prelog, trgovec s pisalnimi stroji v Ljubljani, znesek 300 din. Dolgoletnemu dobrotniku slepe mladine se za njegovo naklonjenost najiskrenejše zahvaljujemo! — Podporni sklad na zavodu za slepe otroke v Kočevju ima namen, podpirati revno slepo mladino. Zato ga javnosti toplo priporočamo! Darove sprejema uprava zavoda za slepe otroke v Kočevju. Številka ček. računa: 10190.

Izlet SFD na Veliko Planino bo v nedeljo 6. t. m. Nastopilo je zopet lepo jesensko vreme. Sneg v planinah je skopnel. Prijave za izlet sprejema društvena pisarna še do sobote 5. t. m. opoldne.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo delno oblačno, stalno vreme. Večraj je deževalo v Zagrebu. Najvišja temperatura je znašala v Kumboru 28, v Beogradu 27, v Zagrebu 25, v Splitu, na Rabu in v Dubrovniku 24, v Mariboru 23,6, na Visu 21, v Ljubljani 20. Davi je kazal barometer v Ljubljani 767,5, temperatura je znašala 8,6.

Katastrofalno neurje nad Mostarjem. Zaradi strahovitega neurja je bil Mostar tri dni odrezan od zunanjega sveta in šele večeraj popoldne je bilo mogoče obnoviti telefonske zveze. Take nevihte, kakor je besnela nad Mostarjem in Hercegovino, zdaj ljudje že dolgo ne pomnijo. Reka Neretva je narasla za 7 do 8 m in povzročila ogromno škodo. Deroča voda je odnašala vse, kar je dosegla. Pod vodo je ves zapadni del Mostarja. Voda je vdrla v mnoge kleti in tudi stanovanja. Železniški promet na progi Grabovica-Jablanica je že četrti dan ustavljen, ker je voda zatrpala progo s prstjo in kamenjem. Škoda znaša več milijonov.

Zanimiv izum. Inženjer Gregorič, ki gradi po bosanski Krajini vodnjake, je izumil zračni vodnjak. Njegov izum utegne koristiti mnogo krajem, kjer ni pitne vode. Izum temelji deloma na arheoloških najdbah v bližini Odeše, kjer so našli velike kope kamenja in dolgo niso vedeli, da so to ostanki kanalov, kjer se je nabirala deževnica, tekoča po kanalih v naseljene kraje. Posebna prednost novih vodnjakov bi bila v tem, da bi v suši in hribovitih krajih služili kot rezervariji za namakanje.

Ponoči popravljajo koruzo. Ker sta Sava in Kolpa zaradi deževja močno narasli, je nastala v Posavini nevarnost večjih poplavl. Zato so jeli kmetje hitro popravljati koruzo s polja. Delajo tudi ponoči, ker je v nevarnosti okrog 150 vagonov koruze, da jo uniči poplava.

Smrtne nesreče. V vasi Domačinci blizu Varaždina se je pripetila večeraj smrtna nesreča. 62letni Anton Horvat je vozil drva. Za njim je pa vozil Pavao Drvodjelj. Zavozil je v Horvatov voz, da se je prevrnil, njegov voz je pa šel čez Horvata, ki je obležal na mestu mrtve.

Iz Ljubljane

Iz vse naše ljubljanske naročnike smo nedavno opozorili, da ne more naša uprava priznati nobenih plačil ali naročil potom naših raznašalcev ali drugih nepooblaščenih oseb. Za inkasiranje naročnine na naš list in drugih računov sta pooblaščenca samo naša stalna inkasanta g. Martin Zelnikar in Jožef Vrabec, ki se pri vsaki stranki itak izkažeta s plačilnimi potrdili, izdanimi po naši upravi.

Iz Ribji rgi. Pričakovati je bilo treba, da bo danes ribji trg slabšo založen, ker je zadnje dni zelo otežkočen ribolov zaradi naraslih voda. Tudi morskimi ribi je bilo danes malo naprodaj, ker je slabo vreme oviralo ribolov. Prodajali so samo sardele in sardone po 24 tet sardele po 20 din kg. Rečnih rib je bilo mnogo manj kakor navadno, vendar cene niso bile bistveno spremenjene.

Iz Stavka čevljarjskih pomočnikov. Poročali smo, da se je večeraj v Ljubljani začela stavka čevljarjskih pomočnikov. Dopolnne je bilo ugotovljeno, da stavka 129 pomočnikov, ki so bili zaposleni v 40 delavnicah, 10 do 15 delavnic, ki zaposlujejo po enega pomočnika, še obratuje. Razen tega je še v Ljubljani okrog 50 delavnic, ki ne zaposlujejo pomočnikov. V njih delajo le mojstri z vajenci.

Iz Andy Hardy se ženja. Vsek mlad človek sanja o ljubezni in tudi Andy Hardy bi se rad ženil. To pot se mu je zamerila ljubka črnooka Polly in brž se je zapeljival v svojo lepo učiteljico Rose ter jo neutegoma prosti za roko: »Dosedaj še nobene deklice nisem prosil, naj se poroči z menoj, Vi ste prvi.« A ko mu oče, modri sodnik Hardy utemeljuje, da je prestara zanj, se razburi in odgovori: »Prestara? Jaz jih imam skoro 17, to se pravi, da jih bom kmalu 21. A ona ima 23 let, zakaj bi se torej brigal za to malo razliko.« To je Andyjeva logika, a kako veliko in grenko je razočaranje, ko mu odpelje Rose njen zarokenc. Toda Andy je mlad in si tega ne žene preveč k srcu. Saj mu je ostala še njegova mala Polly, ki ga še vedno ljubi in ga ne mara izgubiti... Pripominjamo, da se našemu občinstvu priljubljeni filmi Hardyjeve družine predvajajo samo v kinu Sloga. Premiera filma »Andy Hardy se ženja« je jutri v soboto. 2288

V počastitev spomina pokojnega tajnika filozofske fakultete g. V. M. Zalarja sta dva neimenovana akadem. učitelja poklonila Jugoslovanskemu akademskemu podpornemu društvu v Ljubljani znesek 200 din. Iskrena hvala. Pokojniku hvaležen in časten spomin.

Danes sveže
morske ribe in polenovka
GOSTILNA »RAŽEM«
NA ZABJEU

Iz Združenje mesarjev in ločističarjev v Ljubljani naznanja članom in cenj. občinstvu, da bodo mesnice in mesarske stojnice ob nedeljah in praznikih zaprte in to za čas od 1. oktobra 1940. do 1. maja 1941. 384-n

Iz Drevi ob 20. se odprli novi začetniški plesni tečaj Jenkove šole v Kazini. Vpisovanje proti legitimiranju še zvečer. Dijaki — akademiki imajo popust. 391-n

Iz Posebne sobe na razpolago za zaključene družbe in društva. Gostilna Lovšin, Gradišče 13.

Iz Družabni večer prireditelja šišenski CM podružnici v soboto, 5. oktobra v gostilni pri Keršiču. Ker je na programu pester spored, bo prišel vsak na svoj račun. Vabimo k obilni udeležbi. 390-n

Iz Izgubila se je nemška kratkodlakasta lovska pisca sivorjave barve, Slizi na ime Asta. Najditej naj jo odda proti nagradi dr. Rantu v nebotičniku.

Iz Več težkih nesreč. V bolnico so prepeljali Janezka šuštarja, 32letnega sinčka posestnika iz Spod. Zadobrove. Otrok se je igral z vžigalicami in se mu je vnela obleka. Dobil je hude opekline po vsem telesu. Orehnik Ivan, 23letni minar na Go-

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Prekliti. izjave beseda din 1.— davek posebej.
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti
znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. Davek posebej.
Najmanjši znesek 8.— din

50 PAR ENTLANJE
azuriranje, vezenje zaves, perila, monogramov, gumbic.
Velika zaloga perja po 7.— din.
Julijana, Gospodarska c. 12
in Franciškanska ul. 3. 4. L.

Poslužite se
malih oglasov
v
»Slov. Narodu«
ki so
najcenejši!

POHISTVO
po naročilu, vsakovrstne stole,
poltrane, opreme, vsa popravila
najceneje: ZORMAN, Breg 14.
1772

KONJSKO MESO
sveže in prekajeno, kuhano in
klobase, se prodaja na Sv. Pe-
tra nasipu št. 29 pri Zmajskem
mostu. V soboto 5. pa se bo
prodajalo meso od pitanega
konja. Kupujem konje za kja-
nje. Se priporoča Pušnik Ru-
dolf, konjski mesar. 2290

KLISEJE
ENO
VEČERJNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

ŽIVALI
Beseda 50 par. Davek posebej.
Najmanjši znesek 8.— din

SPANJELA
(belo-rjavega) 8 tednov stare-
ga, prodam za din 400 v dobre
lovske roke. Levstik, Litija 104

Bliza se
prvo žrebanje državne razredne loterije

Srečke

kupite še danes v

ZADRUŽNI HRANILNICI

v Ljubljani — Dalmatinova ulica 6

lem Vrhu je padel s stavbnega odra in si
nalomil hrbtenico. — Peter Kočar, 32letni
sinček delavca z Doba je tekel čez cesto
in prišel pod voz, ki mu je šel čez levo
nogo. — Puchar Jože, 32letni posestnikov
sin iz Gojnic, je peljal z vozom po smar-
skem klanecu. Po nesrečnem naključju je
padel pod voz in dobil hude poškodbe po
vsem telesu.

»Umirajoča pomlad« Film

Ljubljana, 4. oktobra.
Svetovni sloves, ki ga uživa prekrasni
film »Umirajoča pomlad«, se je po-
znal že pri prvi predstavi tega filma v
Ljubljani. Brez velike reklame je občinstvo
prišlo na premiero v kino Matico in takoj
drugi dan so stalno polne predstave po-
kazale, da je film tudi v Ljubljani navdušil
občinstvo, prav tako kakor v Zagrebu, Beo-
gradu, Splitu in drugod. V Zagrebu in Beo-
gradu so zlasti ženske v rekordnem šte-
vilu — po dvakrat in še večkrat — pri-
hajale gledat ta film. In prav tako je tudi
v Ljubljani. Glas o lepoti tega edinstvene-
ga, nepozabnega filma gre od ust do ust.
Občinstvo naj si priskrbi vstopnice v pred-
prodaji, zlasti ker ostane ta film v Ljub-
ljani samo še nekaj dni. Na film čakajo
druga mesta z enako nestrpnostjo, kakor
je čakala nanj Ljubljana, ki je brala laska-
ve ocene o »Samrtnem prolecu« v zagreb-
skih in beograjskih listih. Vsebinska filma je
vzeta iz današnjega življenja, tragedija,
ki je vsakdanja, ki ni vezana na kraj in
ljudi in vendar grede vsi dogodki gledalca
s tako impresivnostjo do srca, kakor da
bi doživljal vso tragedijo sam.
»Umirajoča pomlad« bo, kakor rečeno,
še nekaj dni na programu kina Maticice.
Priporočamo pa vsem, ki hočejo videti ta
film, naj pohite, da ne bo prepozno! 2285

Iz Celja

— Dve hudi nesreči. Ko sta 34letni de-
lavci Josip Razboršek iz Leskovca pri Sv.
Lenartu nad Laškem in 17 letni delavec
Anton Rilek iz Debra pri Laškem kopala
zemljo pri pivovarni v Laškem, se je od-
trgala plast zemlje in ju zasula. Razbor-
šek pa si je zlomil desno nogo v stopalu. Ri-
lek pa si je poškodoval levo nogo v koleno.
V nedeljo je padla 19letna natakarija
Pavla Frosenjakova iz Soštanja po stop-
nicah in si nalomila levo nogo v gležnju.
Vse tri ponesrečence so prepeljali v celj-
sko bolnico.

— Celjski mestni svet bo imel v petek
4. t. m. ob 18.30 redno sejo. Na dnevnem
redu so poročila odborov.

— Uprizoritev opere »Jenufa« prelože-
na na 15. t. m. Otvoritev nove sezone me-
stnega gledališča v Celju je bila določena
na petek 11. t. m., a je zaradi tehničnih
zaprek preložena na torek 15. t. m. zve-
čer. Ta večer bo ljubljanska opera upri-
zorila slovito janačkovo opero »Jenufa«.
Predstava je za abnoma. Nekaj vstopnic
je še na razpolago v Slomškovi knjigarni,
ki sprejema prijase za abnoma.

— Tri nesreče. Ko je 40letni delavec
Janez Jelenko z Brega pri Konjicah delal
na neki stavbi v Konjicah, je padel s stave-
be ter si poškodoval hrbtenico in nalomil
levo roko v ramenu. Pri delu na cesti je
padel 31letni sin posestnika Stefan Zorko
od Sv. Mihaela pri Smariu v četrtlet pod
vozček za prevažanje gradiva in si je hudo
poškodoval obe nogi. Isteza dne si je 76-
letna dinarica Marija Bratuševa iz St. Vi-
da pri Grobelnem pri padcu nalomila levo
roko v ramenu. Vsi trije ponesrečenci so v
oskrbi v celjski bolnici.

— V devetem kolu spominskega šahov-
skega turnirja dr. Antona Schwaba, ki ga
prireja šahovski klub Gaberje, so bili v
torek zvečer doseženi naslednji rezultati:
Mimik : Ahlik 1:0, Regner : Hajšinger
1:0, Rajšek Fajš 0:1, Eših : F. Schneider
1:0, Slimšek : J. Schneider 0:1, E. Čuš-
g : Domajnsko 0:1, Verčkovnik : F. Čuš-
g 0:1, Habuš : Golja 0:1, Partija
Pukmajster : Medved je bila prekinjena.

Prekinjeno partijo F. Schneider : Mimik
iz osmega kola je dobil Mimik.

— Crtve nesreč. Pred dnevi je padel
48letni delavec Anton Korajžja z Zg. Hu-
dinje pri Celju tako nesrečno, da je dobil
hude notranje poškodbe. V nedeljo se je
36letna delavka Jožefa Majerjeva iz oko-
lice Soštanja polila s kromom in se močno
poparila po levi roki. V Laškem si je
13letni sin tovarniškega delavca Oton Sre-
bot pri padcu pri igri zlomil desno roko
v zapestju. V Kaplji vasi pri St. Pavlu pri
Preboldu je padla 13letna delavčeva hčer-
ka Angela Turkova z drevesa in si zlomila
desno roko v ramenu. Ponesrečenci se
zdravijo v celjski bolnici.

— Komemoracija. Sokolsko društvo Ce-
lje-matica priredi v sredo 9. t. m. ob 20.
v telovadnici mestne osnovne šole komemo-
racijo za blagopokojnim Viteškim kra-
jem Aleksandrom I. Zedninteljem. Spored
obsega spominski govor in dve ali tri toč-
ke društvenega orkestra. Članstvo in na-
raščaj naj se udeležijo te spominske pro-
slave polnoštevilo.

— Savinja in pritoki so zaradi stalnega
deževja v noči od srede na četrtek spet
narasli. Voda je ponekod prestopila bre-
gove in povzročila manjše poplave. V Celju
je bila promenadna pot na levem bregu
Savinje pri izlizu Sušnice spet preplavljena.
V četrtek zjutraj pa je začela voda
upadati in se je vrnila v struge.

— Poldrugi kilogram saharina je našla
celjska policija v torek pri 28letni Justini
G. iz Trnovelj pri Celju, ki je bila areti-
rana, ker je prodajala saharin po mestu.
Saharin so zaplenili.

— Nogomet. V nedeljo 6. t. m. ob 15.30
se bo pričela na Glaziji prvorazredna pr-
venstvena tekma med lokalnim rivaloma
SK Celjem in SK Jugoslavijo. Za to sre-
čanje valja živahno zanimanje. Ob 14.15
se bo pričela na istem igrišču prvenstvena
tekma mladini SK Celja in Olimpa.

Iz Zagorja

Mali harmonikarji Podmladka Jadranske
straže iz Domžal bodo gostovali v nedeljo
6. t. m. ob 19.30 v Sokolskem domu v Za-
gorju. Vabimo vse občinstvo Zagorja in
okolice, da pohiti na ta koncert, kjer bo
imelo priliko slišati enega najboljših zho-
rov te vrste pri nas, ki povsod osvaja srca
vseh prisotnih. Zbor ima na sporedu veli-
kono narodne pesmice kakor tudi moderne ko-
made. Razen tega izvajajo lepe narodne ple-
se in pevске točke. Nastopijo tudi teretci,
kakor violina, harmonika in kitara, itd.
Pokažimo s številnim obiskom svoje za-
nimanje za to učečo se muzikalično podežel-
sko mladino. Vabljeni vsi!

Sorzna poročila

Curih, 4. okt. Beograd 10, Pariz 9.95,
London 17.45, New York 134.125, Milan
21.95, Madrid 40, Berlin 173.75, Stockholm
103.50, Bukarešta 2.25.

Radioprogram

7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi,
poročila. — 7.15: Pisan venček veselih
zvokov (plošče) do 7.45. — 12: Za mene,
za njega, za te, se v pisani vrsti plošče
vrt. — 12.30: Poročila, objave. — 13: Na-
povedi. — 13.02: Za mene, za njega, za te,
se v pisani vrsti plošče vrt. — 14: Po-
ročila. — 17: Otroška ura: Predstava
»Pavlihovega odras« (prenos iz velikega
studija): a) Ukradeni zobotrebec, predigra
b) Pavlihove tri batine, lutkovna igra v
enem dejanju. — 17.30: Med igračkami
(plošče). — 17.50: Pregled sporeda. — 18:40:
Za delopisat igra radijski orkester. — 18.40:
Pogovori s poslušalci. — 19: Napovedi,
poročila. — 19.20: Nac. ura. — 19.40: Ob-
jave. — 20: Zunanje-politični pregled (g.
dr. Alojzij Kuhar). — 20.30: »V lepih
starih časih«. Pisan večer, napisal Jože Vom-
berger. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15:
Za dober konec tedna igra radijski orke-
ster. Konec ob 23. uri.

SLUŽBE

Beseda 50 par. Davek posebej.
Najmanjši znesek 8.— din

ABSOLVENTKA
dvorazredne trgovske šole v
Ljubljani, poštna, zanesljiva
moč, išče primerne službe. Gre
v trgovino, večjo obrt ali to-
varno kot blaginščarka, knji-
govodkinja ali kako drugo za-
upno mesto v mestu ali lahko
tudi na deželo. Cenj. ponudbe
na M. Lebar, Foto Pelikan, Ro-
gaška Slatina. 2284

POUK

Beseda 50 par. Davek posebej.
Najmanjši znesek 8.— din

NEMŠČINA
začetniški, nadaljevalni in kon-
verzacijski tečaj, dnevni in ve-
černi. Beethovnova 9/I. 2283

POSEST

Beseda 50 par. Davek posebej.
Najmanjši znesek 8.— din

HISA
se takoj odda v najem. 2 sobi,
kuhinja, pritlikale, gospodars-
ko poslopje, vrt, plodna njiva.
Pojasnila: Marija Ošina, Bre-
žice, Zakot 25. — Za odgovor
priložite znamko. 2277

PRODAM

Beseda 50 par. Davek posebej.
Najmanjši znesek 8.— din

FORD EIFEL
z dobrih gumami, motor v
odličnem stanju, po nizki ceni
prodam. Samsa Boris, Litija.
2285

Najboljši vodnik po radijskem svetu je

„NAŠ VAL“

Sporedi evropskih postaj na vseh valovih,
strokovni članki, roman, novela, novice
s radijskega in televizijskega sveta, films

Novi poklici v bližnji bodočnosti

Nagel razvoj tehnike prinaša povoljne izgleda na celo vrsto novih poklicev

Cloveštvu se obeta z naglim razvojem moderne tehnike cela vrsta modernih poklicev. Ne mislimo tu na fantastične utopije, temveč res na nove poklice, odvisne v glavnem od tega, kako se bodo razširili razni novi izumi.

Na umetnih oceanskih otokih

Gradnja pristanišč za prekoceanski zračni promet ni nobena utopija ali fantazija. Tako pristanišča se pridno grade. Na umetnih otokih sredi oceana bodo seveda potrebovali mnogo službenec. V prvi vrsti radiotelegrafiste in pristaniščne osebe, pa tudi uradnike, ki bodo vodili knjige ter skrbeli za življenjske potrebe potnikov in poštenski snovi letal. Vsi ti bodo morali biti podrejeni enemu ravnanju ali kakor se bo že imenovali, ki bo imel na umetnem otoku glavno besedo. Vidimo torej, da se odpira tu široko polje delovanja mnogim zdaj še nezaposlenim ali pa v drugih poklicih delujočim ljudem.

Zdravnik na daljavo

Preko centrale, če v redu deluje, lahko dobimo vsak čas telefonsko zvezo z zdravnikom, če ta pokliče k bolniku. V bližnji bodočnosti bo pa to še poenostavljeno in zlasti za podeželje praktično organizirano. V vsakem velikem mestu bodo imeli na določenih krajih službo zdravniki, diagnostiki. Vsak telefonski aparat bo imel vidno številko, da bo omogočeno kakor pri klicanju policije na pomoč v nekaterih državah takoj avtomatično zvezo z službujočim zdravnikom in navezati z njim recimo tale pogovor:

— Halo! Gospod doktor! Moja žena je stopila na črpenico in si ranila nogo. Iz rane močno krvavi. Povejte mi prosim kaj naj storim?

— Ali je kri svetle ali temne barve?

— Temne.

— Krvavi torej iz žile. Nogo je treba podvezati pod rano. Ne poskušajte ustaviti krvi z mrazo vodo, temveč z vato. Namočeno v raztopini lizola ali karbola. Kaj? Pravite, da nimate doma ne tega ne onega? Morda pa imate burovo tableto? Če jih imate očistite rano s to redko raztopino in jo za silo obvezite. Zgodaj zjutraj pa pojdite k zdravniku.

— Hvala lepa. Kam naj vam na pošljem honorar?

— To vam sporoče iz centrale pismono. Lahko no!

Zelo verjetno je, da bodo v doglednem času možni taki pogovori ne samo telefonično, temveč tudi po radiu na kratkih valovih.

Kontrolor plinskih mask

Tudi kontrolorji plinskih mask bodo kmalu potrebni. Ko bo z zakonom določeno, da morajo vsi prebivalci imeti plinske maske, bo nastala tudi nuja potreba da jih bo nekdo od časa do časa strokovno pregledal, če so v redu. Tu se zopet odpira široko polje delovanja mnogim ljudem.

Garažnik aeroplanov

V bližnji bodočnosti začne industrija izdelovati zelo majhna letala, ki jih bo mnogo lažje upravljati, kakor velika. Gotovo bo tudi rešen problem navpičnega dvigavanja in spuščanja nazaj na zemljo. Kakšne posledice bo imel ta napredek v letalstvu?

Skoraj vsak premožen človek bo lahko imel svoje letalo kakor ima zdaj avto. Zgrajeni bodo hangarji, kakor imamo zdaj garaže. Mnogi ljudje bodo lahko imeli letala doma. Samo na poletih v inozemstvo letalec ne bo vedel kam bi mogel dobro spraviti letalo. Seveda bodo tu pa tam tudi veliki hangarji za privatna letala, ki bodo morali imeti poleg drugega osebja tudi posebne garažnike, da bodo pazili na spravljena letala.

Upravitelj radijskega poslušanja

Z razširjenjem radijskih oddaj na kratke valove dobi radio v doglednem času toliko možnosti, da bodo morale velike restavracije in hoteli, ki že zdaj nudijo svojim gostom godbo iz ojačevalcev zaposeliti še posebne delovne moči. Ti službenici bodo morali biti usposobljeni navijati zelo komplicirane radijske aparate po želji gostov in izbirati izmed mnogih oddaj najprimernejše.

Podmorski vodnik

Ko bo potapljaški zvon tako izpopolnjen, da se bodo lahko tudi laiki brez skrbi in strahu spuščali globoko v morje ter občudovali morske živali in rastline, o katerih zdaj še nimamo niti pojma, bodo potrebovali izletniki na dnu morja tudi vodnike. To bo gotovo zelo zanimiv poklic katere-

mu se zdaj morda še smejemo, ki pa kot rečeno ni prav nobena utopija.

Najvišja črpalna stanica

V prekoceanskem zračnem prometu nastaja potreba izogniti se preskrbi z pogonskimi snovmi na zemlji, kar zahteva mnogo časa. Leteče črpalne stanice bodo stale na določenih krajih v zraku in čakale na letala. V doglednem času bo gotovo tudi ta problem zadovoljivo rešen čeprav se zdi na prvi pogled zelo težaven. Letala se bodo ustavljala pri takih v zraku visečih črpalnikah, kjer bodo dobivala olje, bencin ali kakšno drugo pogonsko snov, ki je zdaj še ne

poznamo. Za dovoz in prodajo pogonskih snovi bodo tudi skrbeli ljudje novega poklica, ki ga zdaj še ne poznamo.

Števec električnega toka za avtomobile

Prav lahko se zgodi, da bo avtomobil in motocikle v doglednem času znil elektriki tok in ne bencin kakor zdaj. Utegne se zgoditi, da bodo motorji z električno energijo napajani iz elektrarn, ki jim bodo pošiljale tok s pomočjo valov po zraku. Ob določenem času bo prihajal uslužbenec elektrarne pregledat števec in zabeležiti porabljen energijo. To bo zopet nov poklic.

Kaj je novega med Slovenci v Ameriki

S kolesom iz San Francisca v Boston — Zrtev požara in strele — Poroke — Novi grobovi

Slovenec Julij Kovač je stavil, da bo prekolosalil iz San Francisca v Boston. Mož je star 47 let in precej trdnega zdravlja. Iz San Francisca je krenil 11. aprila, v Chicago pa je prispel sredi avgusta. Za to pot je rabil dobre štiri mesece. V Boston se je namenil na konvencijo ameriške legije. Stav je dobil in zaslužil 1000 dolarjev.

V hiši Slovenca Janeza Kureta v New Yorku je nastal požar. Bilo je zgodaj zjutraj, ko je sosed videl kako je planil Kuret skozi okno in se opotekel ob plotu, kjer se je v naslednjem trenutku zgrudil. Sosedja je opazila, da se vali iz hiše gost dim. Brž je poklicala gasilce. Kureta so odpeljali hudo opečenega v bolnico, kjer je drugi dan umrl. Njegov brat Anton je bil pripravljen žrtvovati zanj kaj, da bi mu s transfuzijo krvi rešili življenje, pa je bilo že prepozno. Pokojni je bil star 43 let, rojen v Ameriki.

Sredi avgusta se je odpeljala družina Lojzeta Milera iz New Yorka na izlet na farmo. Komaj je Miller izstopil iz avtomobila v hišo, je udarila skozi okno strela in ga zadela. Hoteli so ga odpeljati v bolnico, pa je že med prevozom umrl. Star je bil 31 let. Njegov oče Jože Miller je oskrbnik slovenskega Narodnega doma v New Yorku.

V Milwaukee so se poročili Franc Korosec z Marijo Petušek, Janez Petušek z Alico Hanson in J. Mutter s P. Klansko. V Brooklynu se je pa poročil Janez Papež s hčerko znanega slovenskega izseljenca Adolfa Verbiča iz Arlingtona. Ano.

Umrli so v Clevelandu Marija Cimperman, roj. Klaus, stara 58 let, doma od Sv. Gregorja, Jože Rebolj, star 50 let, doma iz Podbrezja, Apolonija Kozina, rojena Bolc, doma iz Dol vasi pri Ribnici, Janez Gosar, star 54 let, doma iz Škofje Loke, Ana Jančar, rojena Mesojedec, stara 79 let, doma iz Male vasi pri Dobropolju, Edvard Možek, star 52 let, doma iz fare Rob pri Velikih Laščah, Marija Markovič, roj. Grden,

stara 66 let, doma iz vasi Dolga njiva, fara St. Lovrenc na Dolenjskem, V. Sheboyganu sta umrli Matija Jeraj, star 58 let in Avgust Hočvar, star 56 let, doma iz Savinjske doline, V. Travniku (farmarski naselbin) je umrl Jakob Levstik, star 71 let, doma iz vasi Travniki, občina Loški potok, V. N. O. Bergenu je umrl Franc Turnšek, star 74 let, V. Brooklynu je umrl Mihael Baš, star 67 let, doma iz Velikih Got, v Frankfurtu Ivanka Zorc, stara 51 let, doma iz Zgornjega Mladatiča na Dolenjskem, v satoriju v Ely Angela Zargaj, stara 23 let, rojena v Ameriki, v Baltimore Uršula Tomšič, star 52 let, doma iz okolice Rakeka, v Aurori Martin Alh, star 51 let, doma iz Strahomera pri Igu v Sharonu Anton Zidanšek, v Detroitu Amalija Cvek, stara 65 let, doma iz Dola pri Hrastniku, v Forest City Lojze Ostanek, star 46 let, doma iz Studenca pri Stični, na Dolenjskem, V. Rockspringu Anton Završenik, star 50 let, doma iz Virmas pri Stari Loki, v Doluthu Franciška Starc, stara 42 let, rojena v Ameriki, v Jolietu Anton Šraj, doma iz Gradišča pri Primskovem, v Hermine Peter Stanovnik, star 62 let, doma iz Minc pri Škofji Loki, v West Allisu Franc Maci, star 55 let, doma iz vasi Gostinici, fara Dol pri Ljubljani, V. Port Angelesu Jože Subic, star 74 let, doma nekje od Škofje Loke, v Ahmeeku Ivanka Jeriček, stara 67 let, v Bear Creeku Franciška Petrič, stara 65 let, doma iz Rasiče pri Vel. Laščah, v Pittsburgu vdova Franciška Piki, doma iz Toplice pri Novem mestu, v Ely pa Marija Šterk, stara 93 let, doma iz okolice Metlike. V Pueblu se je smrtno ponesrečil Jože Dejak, star 27 let, rojen v Ameriki.

PRED SODIŠČEM

— Zakaj ste ga pa tako pretepli?

— Zato, gospod sodnik, ker je vprašal, kakšno vreme sem imel letos na počitnicah.

Podzemna plinarna

Nemški strokovni list »Glück auf« priobčuje zanimivo poročilo o izdelovanju plina neposredno v premogovniku. Ta način proizvodnje plina so uvedli v Rusiji. Prostrana sovjetska ležišča premoga, med katerimi so tudi taka, ki nimajo dobrih železniških zvez so privedla ruske inženjerje na misel izpreminjati premog v plin neposredno pod zemljo. Poskuse so jeli delati že pred 10 leti, in prišli so do zelo važnih ugotovitev.

V enem delu dunske premogovne kotline že izpreminjajo premog v plin pod zemljo. V ležišče premoga so izkopali rov in premog kratkoma zažgali. Plini so napeljeni po drugih rovih na površje, kjer se v posebni napravi čistijo. Očiščen plin je napeljan po ceveh na kraje porabe. Glavna cev v moskovski oblasti bo dolga 200 km. Po preizkušnjah prve podzemne plinarne nameravajo Rusi zgraditi še več podobnih podjetij v drugih delih Ukrajine in moskovski oblasti in v Sibiriji. Projektirane plinarne bodo precej velike, saj bodo proizvajale dnevno 250 do 400 m³ čistega plina.

Važno pri tem je, da bo tako proizvajani plin za dobro polovico cenejši. Geološka raziskavanja v Rusiji, kjer iščejo nova ležišča premoga in rud, so zelo draga. Načrtovano razvijajoči industriji pa odpirajo nove rudnike. V zadnjih 12 letih se je premogovna industrija v Rusiji tako razvila, da pridobivajo najmanj štirikrat toliko premoga kakor prej. V svetovni premogovni industriji je Rusija zdaj na četrtem mestu.

Beseda o naši Filharmoniji

Zakaj na izmenjavne koncerte v zagrebško in beograjsko niti misliti ne more

Ljubljana, 4. oktobra. Zagrebški »Jutranji list« je 26. p. m. priobčil daljši članek o izmenjavalnih koncertih med zagrebško in beograjsko Filharmonijo in se končno vprašuje, zakaj je pri teh koncertih izvezta ljubljanska Filharmonija. Članek je bil registriran tudi v Ljublj. »Jutru« in »Slov. Narod«. Iz razgovora z merodajnimi čimtelji Ljubljanske Filharmonije naj omenim nekaj podrobnosti, ker sem prepričan, da bodo zanimale našo konc. publiko.

Ljubljanska Filharmonija (ustanovljena leta 1934) ima že lepo število moralno zelo uspešnih koncertov za seboj. Ona predstavlja edini simfonični korpus Slovenije čigar pomena za narod in njegovo kulturo ni treba posebej poudarjati. V polni meri vrši svoje kulturno poslanstvo s tem, da seznanja v rednih koncertih narod z umetninami domače in tuje glasbene produkcije. Že lepo število domačih simfoničnih del je naša Filharmonija prvič izvajala. Dela se na tem in vodijo se pogajanja za čim tesnejše sodelovanje vseh treh ljubljanskih orkestrskih ustanov. Mišljenja so tu izmenjavljali koncerti, kakor tudi medsebojna izmenjava pomembnejših narodnih glasbenih del in reproduktivnih umetnikov. Zagrebška Filharmonija ima že tozadevne ljubljanske predloge.

Da pa dobimo objektivno sliko, je nujno treba omeniti rak-rano (večine vseh naših kulturnih ustanov), t. j. finančno stran naše Filharmonije. Dočim dobiva beograjska Filharmonija 120.000 din stalne letne drž. podpore, ima zagrebška za seboj posebno društvo, ki skrbi za njene finance, oboje pa imata še izdatno banovinsko in podporo mestnih občin. Kulturni mecenov, ki jih naš narod skoro ne pozna, se vendar še nekaj dobi v Zagrebu in Beogradu. In pri nas? Edina redna subvencija zadnjih par let je banovinska po 10.000 din letno, med svojim obstojem pa je nekajkrat prešla po 1000 din od mestne občine. Vse prošnje za stalno državno podporo so ostale brez uspeha. Kljub takim gmotnim prilikam, so člani naše Filharmonije neštokrat dokumentirali zavest v kulturno poslanstvo Ljubljanske Filharmonije. Morda mnogi ne vedo, da tvorijo dušo naše Fil-

harmonije člani opernega in radijskega orkestra, ki so že s svojim službenim delom silno okupirani. In bili so časi, ko so morali člani brezplačno žrtvovati svoj počitek odmerjeni prosti čas, da so omogočili koncert. Smešno je omenjati, da je mnogokrat znašal honorar za uro skušnje manj kot 2 din.

Vedno se je trkalo na prsi, da se gre Filharmoniji povsod na roko, se je pa le bolj stremelo za tem, da bi se njeno delo oviralo (o čemer so precej zgovorni zapiski sej in občnih zborov). Pohvalno pa je treba omeniti g. direktorja opere, ki delo Filharmonije stvarno vsestransko podpira, Zelja vseh je, da bi našel čim več posameznikov. Da bi našemu podeželju omogočila poznati simfonične umotvore, je priredila naša Filharmonija nekaj podeželskih koncertov. Tudi njen letošnji program vsebuje nekaj takih koncertov in pa gostovanje v obsejnih Mariboru. Vendar pa brez izdatnih podpor ni misliti na izvedbo tega programa, ker je blagajna Filharmonije prazna. Zadržana banovinska podpora je šla večji del v kritje deficita zadnjega simfoničnega koncerta. Da bi orkester Ljubljanske Filharmonije gostoval v Zagrebu in Beogradu, pa skoraj ni misliti, ker aparat 80 godbenikov ni malenkost. Stroški inkasne in krili kvečjemu le najnujnejše režijske izdatke. Tako je pač usoda Filharmonije malega naroda. Naj se merodajni krogi zgaenejo in poskrbe za zadostna finančna sredstva, pa jim bo hvala ves narod in pa Ljubljanska Filharmonija. T. U.

(Naša večerajšnja vest o odgovoru ljubljanske Filharmonije zagrebški, nasprotuje trditvam v tem članku. Op. ured.)

Iz Metlike

— Maksimiranje cen mesa. Podobno kakor za ostale življenjske potrebščine je sredi načelstva v Crnomlju predpisale tudi enotne cene mesa, salu, slanini in masti, ki veljajo in so predpisane za vse mesarje na področju srezu Crnomelj. Tako se ima prodajati govedina I-ma po 14—16 din, II-ma 12—14 din za kg, dalje jetra 16 din, srce 8 din, pljuča 4 din, jetra 10 din, vrance 8 din, ledvice 12 din, vami 8 din, glava 6 din, možgani 16 din, pljučna pečenka 20 din, stegno in pleča kot zrezek 18 din, bržola 18 din za kg. Priklada je določena za prsino in trebušno 10 odstotkov, za pleča in stegno 25 odstotkov in za rebra 10 odstotkov. Za prodajo teletine je predvidena enotna cena 16 din za kg, posameznim delom pa sledeče: hrbet 16 din, stegno in pleča 16 din, vrat in prsa 16 din, jetra 20 din, pljuča in srce 12 din, možgani 6 din, telečji zrezki iz stegna 22 din iz pleč pa 20 din. Priklada od 10 do 25 odstotkov. Svinjsko meso se prodaja: hrbet 20 din, stegno 18 din, pleča, flam in rebra 16 din, slanina 22 din, mast 24 din, glava 8 din, črevesna mast 14 din, ledvice, srce, možgani 16 din, jetra 14 din in pljuča 7 din!

— Nagla vremenska izprememba. Vročini, ki je dvignila pretekli teden termometer na 42° C in celo na 49° C in od katere so si poljedelci in vinogradniki obetali osobito dozorenja koruze in grozdja, je v nedeljo zjutraj sledil nagel padec temperature, povzročen po jesenskem dežju, ki traja že dva dneva. Ob jutranjih in večernih urah kaže termometer komaj 7° C preko dneva pa 10° C. Ako bo ta izprememba trajnega značaja, gotovo ne bo brez vpliva na pospravljanje pridelkov in na trgatve.

— Osebna vest. Banovinski tajnik okrajnega cestnega odbora v Metliki g. Konrad Bakovnik je na lastno prošnjo v letem svojstvu premeščen k okrajnemu cestnemu odboru v Gornji grad, na njegovo mesto v Metliko pa je imenovan banovinski tajnik g. Hočvar Andrej iz Gornjega grada. G. Bakovniku, ki se je v dobri svoja službovanja v Metliki povsem udomačil in se v bližnji in daljni okolici močno priljubil, želimo na novem službenem mestu kar največ sreče!

Zahvala

Vsem, ki so z nami sočustvovali, spremljali našo predobro ženo, mamico, hčerko, sestro, nečakinjo, svakinjo, gospo

Jelko inž. Stare-tovo ro. Naglas

na njeni zadnji poti in ji pokrili grob s cvetjem, izrekamo najtoplejšo zahvalo.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v torek, dne 8. oktobra ob 8. uri v stolni cerkvi v Ljubljani in v farnih cerkvah Rova, Palovče, Homec in Radomlje.

Ljubljana, dne 4. oktobra 1940.

Rodbine:

inž. Vladi Stare, Bretl, Naglas, inž. M. Pirkmajer

Krinka ljubezni

Roman

Toda šlo je za to, da se pride na sled temu človeku. Ali je bil vsaj v Evropi? Angela je zagotavljala da se je založen z denarjem najbrž vrnil v Buenos Aires, da bi tam ustanovil igralnico. O tem je bandit res sanjal. Če pa ni potem uresničil svojih sanj, jih ni zato, ker si je mislil: Če bi bil že onstran morja, bi ne mogel več iz Valcora iztisniti denarja. Če ima človek takega slavčaka v kletki, bi bilo neumno odpovedati se njegovemu petju.

Podlež je živel v polnem miru, čim je bil Escaldasov umor brez oklevanja priznan.

Prepričan o molčečnosti svoje ljubice ni mogel slutiti onega naključja, ki bi jo bilo moglo pripraviti do tega, da bi izpregovorila. Ni namreč računal z njenim srečanjem z Rosalindo. Ni pomislil na to, da se bo čutila Angela ponižano in zapostavljeno, ko začuti, da se je ogrelo njegovo srca za drugo.

Ker mu je jelo primanjkovati denarja, je sklenil

odpotovati v Pariz, da bi izsilil od markiza de Valcora novo podporo.

Obenem se sestane s svojim angelčkom, je pomislil. — Čeprav ni vajena moje navzočnosti, ne sme pozabiti, da se lahko pojavi njen Arthur, kadar se tega najmanj nadeja, in da bi tvegala svoje življenje, če bi hotela kaj skuhati proti meni.

Bilo je v Monte Carlu, kjer je živel begunec na široko nogo in proučeval stave trente-quarente. Bilo je v Monte Carlu, kjer je čital v listih presenetljivo poročilo. Mome Cervelas se je bila dala ujeti, kakor je trdil sam.

To je pomenilo zanj neposredno aretacijo, poroto in neizogibno giljotino. Escaldas obesen, Pabbro vržen v morje, to je bilo v medsebojni zvezi povezano z močnim tikvom Valcorove afere. Prvi zločin povzroči odkritje drugega.

Kakšen dan za tega podleža!

Jutranji listi so poročali o burnem srečanju Rosalinde z Angelo in o presenetljivem odkritju. Dve uri pozneje so izšle posebne izdaje, v katerih je bil točno opisan Arthur Sornieres. Listi so poročali, da je antropometrična pisarna točno izmerila njegovo telo in da je bil že prej zabeležen v seznamu sumljivih potepuhov. Povsod je bila policija na nogah, vsi orožniki so ga iskali. Na vseh kolodvorih in v vseh pristaniščih so bili na straži. To ni bil samo navaden zločinec, ki so ga iskali. Valcorova afera je oživljala tu v vsem svojem obsegu. Zdjaj je bilo treba napeti vse sile, da dobi javno mnenje svoje zadoščenje. Javnost je zahtevala, da se ta afera končno razčisti.

— Po meni je!... Če sploh še imam upanje, bo ena proti tisoč, da bi pobegnil iz Francije, ne da bi me prijeli, kaj mi bo to pomagalo, ko sem pogljal ves denar? Danes bi mi dal Valcor, kar bi hotel. Dal bi mi polovico svojega premoženja, samo da bi bil na varnem. Toda gorje! On je že na koncu sveta. Ta hip v Bretanji. To sem čital v novinah. Tem slabše. Svojo glavo tvegam, toda nočem se odreči poskusu, da se rešim. Ničesar ne bodo ukrenili proti meni, dokler me ne zgrabijo. Če se mi posreči priti do njega, bom rešen, bom bogat!... Ta dečko ima vsakovrstna sredstva. Moram ga videti, ali se pa zatrkla moja glava v koš. No, torej le pogumno naprej. Zmaga je vredna take stave.

Bandit je imel eno karto v svojih rokah. Da bi mogel paradirati v Monte Carlu, se je bil temeljito preoblekel in izpremenil svojo zunanost, kar mu je prišlo zdaj prav. Izdajal se je za bogatega Južnoameričana, preskrbel si je bil lase in brke temnejše barve in izogibal se je francoščine. Govoril je samo španščino, ki mu je šla gladko. Tako je bil zaenkrat varen. Toda to ni moglo dolgo trajati. Že njegov odhod je bil sumljiv. Toda naj bo že kakorkoli. Tako preoblečen je začel svojo odisejajo iz Monte Carla do Bresta. Pot je trajala z ovinki in skrivališči v presledkih štiri dni. Na tej poti, bogati na pustolovščinah, je Sornieres večkrat izmenjal obleko in govorico.

Nekega večera je končno prispel v Conquet z ribiško ladjo, ki jo je bil najel v Duarnesu za ta kratki prevoz. Zdjaj je imel rdečkaste zalisce in govoril je angleško.

To bo malo prismuknjeni mylord, so menili ribiči, ko jih je vprašal v pristanišču, kateri izmed njih ga bo peljal s svojo ladjo v Conquet, čeprav bi bil lahko prispel s parnikom hitreje in udobneje.

Ko se je odpeljal iz Duarnesa, ni opazil, da je poleg gospodarja ladje in krmarja na dnu z mrežami napol zakrilit še bretonski dečko grobe obleke in zunanjo, speč kakor ubit.

Nasproti rtiča de la Cherve, ko so jadra obrnili, ga je Sornieres opazil.

— Kdo je ta mož? — je vprašal z angleškim naglasom.

Lastnik ladje mu je jel malomarno pojasnjevati: To je njegov pastorek, sin njegove žene, ničvrednež, ki je vedno pijan. Na povratku, ko se bo iztrezil, mu bo pomagal pri ribolovu. Mylord naj mu to oprosti, dečko ga ne bo motil.

In res, ko se je dečko prebudil, je dvignil glavo in se začuden ozrl naokrog. Smrdel je po alkoholu. Lastnik ladje ga je krepko strelal in potnik se potem ni več zmenil zanj.

Bil bi se pa zmenil zanj, če bi bil videl, kako je topogledil Bretonce skočil takoj za njim na obalo v majhnem pristanišču in kako je odhitel za njim. Bil je policijski agent, ki mu je že dolgo sledil. Lastniku ribiške ladje se je izkazal z legitimacijo, da bi si olajšal nalogo. Ribič je izpolnil uradno povelje, ne da bi vedel, kakšna je agentova naloga in kdo je prav za prav lažni Anglež, ki ga je bil sprejel na svojo ladjo.

Želje in potrebe naših Pobrežanov

Šolske prilike — Krajša zveza do tezenskega postajališča — Z. lahne kupčije z nepremičninami

Pobrežje, 3. oktobra. Že delj časa se nismo oglašili s svojimi željami v »Slovenskem Narodu«, ki ga Pobrežani zelo radi prebiramo, saj posveča našim pobožnim prilikam toliko pozornosti, kakor noben drug dnevnik. V zadnjem času pa se je nabralo precej novic in želja, ki jih hočemo sporočiti javnosti, da bo poučena o naših skrbih, težnjah in prizadevanjih.

Predvsem so aktualne šolske potrebe. Šolsko vodstvo je namreč zaprosilo za otvoritev nove vzporednice prvega razreda. V zadnjih letih se je število šolobveznih otrok silno pomnožilo. Tako se je zgodilo, da imajo sedaj nekateri razredi več kakor 70 otrok. Razen tega morajo učenci enega razreda celo popoldne v šolo, kar pa gotovo ni v prid in korist uspešnemu šolskemu pouku in zadovoljivi vzgoji. Te dni je inšpiciral našo tukajšnjo šolo banovinski šolski nadzornik g. Milko Jeglič, ki se je osebno prepričal o naših pobožnih šolskih potrebah. Pobrežani smo prepričani, da bo merodajna šolska oblast ustregla naši prošnji in da se bo lahko otvoril nov oddelk, saj se je povojno Pobrežje razvilo in izrazilo predmetno industrijski kraj, kjer so postavljene vzgoji in šolskemu pouku posebne naloge in dolžnosti. Omenjena činitelja opravičujeta to potrebno in koristno pobudo.

Slučna potreba se je pojavila tudi v na-

šem sosednem Brezju. Tudi Brezje se je v zadnjih letih zelo razvilo. Število prebivalstva narašča, hkrati se množi tudi število šolobveznih otrok. Porajajo se nove šolske potrebe, spričo katerih so tudi brezinski krajevni šolski činitelji zaprosili za novo prepotrebno vzporednico.

Če se Pobrežani razgledamo okoli sebe, potem občutimo takoj še drugo željo, ki je utemeljena in upravičena. Mislimo pri tem na našo cestno zvezo s tezenskim postajališčem. Nedvomno bi nam to železniško postajališče več koristilo, ako bi nam bilo nekoliko bližje. To pa je lahko mogoče, če pomislimo, da bi se cestna zveza skozi Stražun lahko bolje uredila. To ne bi bilo zvezano z bog ve kolikim stroški. Naša občina bi že morala upoštevati glas občanov in njihove koristi. Omenjena zveza skozi Stražun je namreč že od najmanjšem dežju v takšnem stanju, da je nagrmaden z blatom in da je zaradi tega zelo težko prehodna in za pešce neuporabna. Urediti bi jo morali tako, da bi bila za pešce prehodna tudi v deževnem vremenu. Razen tega bi bilo zelo umestno, ako bi naša občinska uprava razgledala egiptovski temo s Stražuna s tem, da bi poskrbela za primerno razsvetljavo in da bi v svoji elektrifikacijski delovni program vključila tudi ta hudo zanemarjeni del pobožne občine. To bi bilo potrebno zlasti sedaj v jesenskem in še posebej pozneje v

zimskem času, ko legata mrak in tema rano na našo pobožno zemljo, pa je zaradi tega dohod k večernim vlakom po tej cesti zelo otežkočen, v deževnem vremenu pa malone popolnoma onemogočen. Tudi v tem oziru pričakujemo Pobrežani, ki redno plačujemo svoje davke, da bo naša občinska uprava skušala čim prej omiliti ta nedostatek, kar je v interesu vseh Pobrežanov.

V zadnjem času smo tudi na Pobrežju pričali pojavu, ki se poraja v današnjih časih tudi drugod. Ta pojav se nanaša na nepremičninski trg, kjer se opaža zelo živahno trgovanje in kupčevanje. Novih stavb sicer ne građe toliko, kar je nazadnje umljivo, dasi vidimo v Mariboru nasproten pojav, da je ravno letos gradbeni sezona izredno živahna. Na Pobrežju so pač za to posebni razlogi. Pač pa se zelo prodajajo zemljišča, katerim je cena vidno narasla in se narašča, ter dozdane hiše. Je pač to posledica časa in sodobnih dogodkov, ki jih doživljamo. Zanimivo je, da se tega živahnega trgovanja z nepremičninami udeležujejo po večini pripadniki srednjih slojev prebivalstva, ki skušajo pač svoje skromne prihranke čim varneje naložiti v nepremičnine.

Imamo pa na Pobrežju še druge novice in druge potrebe, o katerih bomo še razpravljali.

teh Kotnik iz Selnice ob Dravi. — Vsi ponorenci se združijo v bojnici.

— Avtomobilistka povzela kolesarja. Na drž. mostu je povzela avtomobil, ki ga je sofrala ga. Lote Lederer, trgovčeva žena, kolesarja Antona Verasa. Po srečnem naključju se ni Verasu nič zgodilo, pač pa je njegovo kolo popolnoma razbito. Ga. Ledererjeva je izjavila, da Verasa sploh ni opazila, ampak šele tedaj, ko je bilo že prepozno. Obvezala se je na kraju prometne nesreče, da poravnava Verasu vso škodo.

— 1854 tujecev je bilo v septembru v Mariboru. Med temi je bilo komaj 265 inozemcev.

— 7. tradicionalni srednješolski lahkoatletski miting. Ker je deževno vreme v nedeljo 29. sept. preprečilo nadaljevanje mitinga P. J. S., se bo vršil isti v nedeljo 6. t. m. s pričetkom ob 9.30 na železničarjem stadionu ob Tržaški cesti. Med prija-

telji dijaške mladine se opaža za ta miting veliko zanimanje.

— Poskodbam je podlegel 57letni hlapec Anton Brizelj iz ptujske okolice, o katerem smo poročali, da so ga našli nezvestnega. Komisija je ugotovila, da je padel s senika in da mu je počila lobanja. Umrl je v bolnici.

— Letošnja gledališka sezona ne bo otvorjena jutri 5. oktobra, temveč šele prihodnjo soboto 12. oktobra. Drzni vlonilci so vdrli v Potočnikovo vilo v Ortomirove ulici, med tem ko so bili domači na verandi. Odnosi so več manjših predmetov. Škoda še ni ugotovljena.

Lepi uspehi mariborskih dijakov in dijakin v lahki atletiki

VII. tradicionalni srednješolski atletski meeting

Maribor, 3. oktobra. Na železničarjem stadionu se je vršil pred 400 gledalci prvi del VII. srednješolskega atletskega meetinga v okviru Podmilkad JS na mariborski klasični gimnaziji za prehodna pokala JS in Jugoslov. lahkoatletskega saveza. Udeležili so se ga najboljši atleti in atletinje mariborskih srednjih šol ter železničarske šole. Tehnični rezultati so zelo zadovoljivi in pričajo o topli športni vneti mariborske srednješolske mladine. Uspehi so naslednji:

Pri skoku v daljino (dijaki) je skočil Nabernik (2. realna) 595 cm, Bačnik (1. realna) 578 cm, Metelko (trgovska) 570 cm, Cepelnik (1. realna) 559 cm, Javševac (klasična) 553 cm, Barle (klasična) 536 cm. Pri metu diska (dijaki) je vrgej Kranjec (2. realna) disk 38 m, Šurkalović (učiteljske) 36.26 m, Gala (2. realna) 34.83 m, Šernik (klasična) 34.68 m, Vitek (1. realna) 33.26 m, Vertičnik (klasična) 32.85 m.

Lepe uspehe beležijo tudi dijakinje, predvsem pri metu kroglice. Brandstetterjeva s 1. realne je vrgla kroglo 8.33 m, Černičeva s klasične 8.11 m, Strnadova s učiteljske 7.98 m, Šentjurčeva s trgovske akademije 7.73 m, Busekova s 1. realne 7.54 m, Mišeljeva s 2. realne 7.51 m.

Pri skoku ob palci je dosegel Babič s trgovske akademije višino 310 cm in s tem nov srednješolski rekord. Drugi je bil Gala (2. realna) s 300 cm, tretji Rak z železni-

čarske šole s 270 cm, Javševac s klasične je dosegel 270 cm, Zula s trgovske 260 cm, Spendal s 1. realne 260 cm.

Veliko zanimanje je bilo za štafetni tek dijakin 4x60 m. Na prvo mesto so se plasirale dijakinje 1. realne gimnazije in dosle s časom 33.4 sek. nov srednješolski rekord. Sledijo dijakinje trgovske akademije s 35 sek., učiteljske s 36.2 sek. in na zadnjem mestu klasične gimnazije.

Dijaki so pokazali pri metu kroglice tele uspehe: Šlernik s klasične gimnazije 12.79 m, Gracianski s 1. realne 12.48 m, Hojnik s klasične 12.27 m, Gala s 2. realne 12.19 m, Kranjčič s učiteljske 12.11 m, Šurkalović s učiteljske 11.76 m.

Ce upoštevamo uspehe tega nastopa v celoti, dobimo naslednjo postavbo: Najbolje so se izkazali atleti in atletinje 1. realne gimnazije s 35 točkami. Sledi klasična gimnazija z 31 točkami, 2. realna gimnazija s 26 točkami, trgovska akademija s 25 točkami, učiteljske s 20 točkami, železničarska šola s 4 točkami.

Drugi del tega zanimivega tekmovanja, ki se je moral zaradi deževnega vremena preložiti in ki obsega štafeto 4x100 m dijakov, 60 m dijakinje, 80 m zapreke, 100 m in 1000 m dijaki, skok v daljino dijakinje, troskok, skok v višino in met kopja, se bo vršil v nedeljo 6. oktobra na železničarjem stadionu s pričetkom ob 9.30.

Mariborski peki za enotne cene kruha

Zborovanje pekovskih mojstrov — Peki zahtevajo razpust kartela, ki prodaja kvas

Maribor, 4. oktobra. Združenje pekovskih mojstrov v Mariboru zasleduje z vso skrbjo vse za pekovo stroko važne zadeve. V zadnjem mesecu se je vršilo najmanj 14 članskih sestankov, večer uprave, konferenc itd. Tako se je tudi večkrat vršil v Gambrinovi restavraciji sestanek pekovskih mojstrov iz vsega območja združenja in se ga je udeležilo 82 članov, navzok pa je bil tudi predsednik celjskega združenja Mikler Rudolf in za ptujsko združenje Rožman Anton. Predsednik Koren Japob je uvodoma obširno poročal o problemih pekovske stroke s posebnim ozirom na novo uredbo o enotnem kruhu. Največ se je razpravljalo o maksimiranju cen kruha po oblastvi.

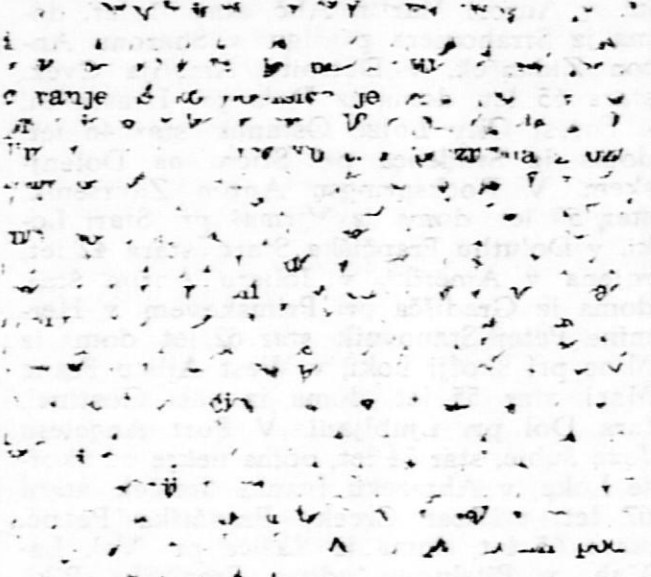
Po debati je tajnik prečital daljšo resolucijo, v kateri so obsežne vse zahteve pekovskih mojstrov s posebnim ozirom na novo uredbo o enotni moki in kruhu. Predvsem izjavljajo pekovski mojstri, da se zavedajo resnosti današnjega časa, ki silil tudi našo vlado k izvajanju prisilnih gospodarskih reform. Zahteva se enotno maksimiranje cen za vso dravsko banovino, ki predstavlja gospodarsko enoto. Upoštevaje cene moka in obično podražanje vseh drugih strovin za proizvodnjo kruha, bi odgovarjala cena kruhu po 5.50 din za kilogram. Vendar pa pekovski mojstri uvidevajo, da morajo tudi oni v težjih časih doprinesati žrtve za skupnost. Zato pristajajo na to, da se za vso dravsko banovino določi cena po 5.25 din za kg in prodaja kruh v komadih po 6, 3, 1.50 din odvisno po 4, 2 in 1 din, kakor je že to napravilo mestno poglavarstvo v Ljubljani. Moke, ki se sedaj dobivajo iz mlinov, so slabe, ker se meljejo iz pšenice manj vredne province, nizke teže in s slabim lepilom. Ta moka ni vlačena in vsebuje veliko količino mokrote. Iz te moke se za-

tega delj ne more napeči toliko količine kruha, kakor iz prejšnje dobre moke.

Da se obvaruje pomožno osebo v pekovskih obratih brezposelnosti, je potrebno, da se še nadalje omogoči izdelovanje drobnega peciva iz bele moke in tudi sveže prodaja. Pri vseh ukrepih, ki jih namerava izdati vlada za preskrbo prebivalstva s kruhom, naj se preje zaslišijo strokovnjaki iz vrst pekovskih mojstrov. Za primer, da ima vlada ukrepe za mešanje koruzne moke enotni moki, naj tega mešanja ne izvršijo že mlini, marveč prepustijo to mešanje pekovskim mojstrom samim, ker bo sicer nevarnost, da se vsa moka pokvari. Peki morajo koruzno moko šele pripraviti za pravilno mešanje s pšenično moko pred uporabo za izdelavo kruha. 25 odstotkov koruzne moke je previšoko. Kvas se je podražil pri 3 din in to pomeni za peka, ki rabi dnevno 5 kilogramov kvasa, letno obremenitev za 5.475 din. Ta podražitev kvasa na škodo konzumentov kruha, prihaja v dobro kartelu male skupine, ki zasluži pri navidezno malenkostni podražitvi kvasa težke milijone in je zato podražitev kvasa popolnoma neutemeljena. Pevski mojstri zahtevajo razpust kartela in svobodno prodajo kvasa, ki se bo v tem primeru pocenil za najmanj 10 din pri kg. Končno pekovski mojstri odklanjajo vsako domnevo, da so krivi podražanje kruha, ker so temu krivi čisto drugi činitelji, ki odgovarjajo za usmerjanje našega trgovskega in proizvodnega gospodarstva. Resolucija je bila soglasno z velikim odobravanjem sprejeta.

Nato so bili izvoljeni delegati za delegacijo k lokalnim oblastem in banski upravi, da se izvede maksimiranje cen v smislu sklepov.

napredku ter o rojstnem kraju in pristojni občini je oddati do 20. oktobra v Posojilnici Narodni dom v Mariboru.

— Zbornica za TOI siličuje za soboto 5. t. m. ob 16. v sejni dvorani obrtniških združenj v Mariboru informativni sestanek v zvezi reorganizacije združenj. Na ta sestanek so vabljena vsa združenja, ki so bila svojedobno ukinjena v Mariboru in obeh mariborskih srezih. V vsem gre za 14 združenj.

— Delegacija pekovskih mojstrov se je mudila včeraj pri obeh sreskih načelnikih in na mestnem poglavarstvu, da se doseže enotna cena po 5.25 din za kg enotnega kruha in komadni sistem, ki je bil doslej v veljavi in kakor je ponovno priznan v Ljubljani. Oblasti so pokazale razumevanje za pekovske težnje.

— Kradajo. Tekstilni delavci Mariji Dobrave iz Nove vasi je izginila na trgu denarnica, v kateri je bilo 110 din. Slično doživlja je imela posestnica Ana Čehova iz Sv. Lovrenca na Dravskem polju, ki so ji ukradli denarnico, v kateri je bilo 150 din. Zasebni uradniki Ani Godec so odnesli kolo z evid. št. 26105. Tudi spavarju Petru Krajncu so odpejali kolo z evid. št. 139625. Pri Sv. Lovrencu na Dr. polju so ukradli posestniku Antonu Zafosniku perilo, vredno okoli 800 din. Oblastva so tatinskih zlikovcem že na sledu.

— O tem in onem. Pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. je padel preužitkar Jurij Šegula z lestve in je obležal z zlomljeno desnico. Starčka, ki je star 74 let, so odprnili v bolnico. — S kolesa je padel 49letni zidar Alojzij Laufer iz Sp. Duplek in se poškodoval po obrazu. — Levico si je zlomil pri padcu s kolesa dinar Franc Petek iz Voseka v Slov. goricah. Slična usoda je doletela 17 letnega pastirja Franca Rodolfa iz Sv. Janža na Dr. polju. Pri padcu je obležal z zlomljeno levico. — Štiri prste na desnici je odtrgal stroj v Hutterjevi tvornici delavki Renaldi Fabičevi. — Opekline po vsem telesu ima 3letni železničarjev sinko Pavle Malec, ki se je polil z vrelo juho. — Desnico si je zlomil pri padcu s kolesa 39letni trgovec Voj-

Mariborske in okoliške novice

— Poroke. V zadnjem času so se v Mariboru poročili: Apreturini delavec Rudolf Žalar in navijačka Alojzija Kronvogli, pleatarski pomočnik Franc Lukič in predica Antonija Vrbnjak, črkoslikarski pomočnik Franc Meglič in predica Antonija Kolar, trgovski pomočnik Guido Suša in sukarica Justina Ačko, delavec Karol Grajfoner in delavka Ivanka Škofič iz Košakov, posestnik Ludovik Medved in posestnica hči Jožefa Šalamonova, narednik Mihael Rožman in zasebnica Marijeta Stesi, čevljarški mojster Alojzij Jug in kuharica Alojzija Klep, delavec Alojzij Eker in predica Marijeta Migan s Pobrežja. Bilo srečno!

— Ostanke na banovinsko službo je podal uradniški pripravnik pri mariborski osrednji lekarni Stanko Žgur.

— Zanimanje za angleščino. Naknadne prijave za angleške tečaje se sprejemajo drevi od 18. do 20. v knjižnici Angleškega kluba, v ponedeljek 7. t. m. pa v I. drž. realni gimnaziji, pritrilje, levo, od 18. do 19. ure.

— Mariborske gospodinje bodo morale tudi letos od prve oktobrske nedelje dalje kupovati meso dan pred nedeljami in pred prazniki, ker bodo mesnice v zimski sezoni ob nedeljah in praznikih zaprte.

— Ugodnosti gledaliških abonmentov so mnogovrstne: oni imajo svoj stalen sedež in se jim ni treba privrati pri večerni blagajni, po vrhu pa dobe po znatno nižji ceni kakor neabonentni vse na novo nastudirane gledališke igre. Če pa se kdo noče ali ne more vezati na vrstni red abonment-skih predstav, pa mu je na razpolago abonma na bloke, s katerimi si poljubno izbere dan predstave, izvenšeni je one zelo redke, ki so označene z »Izvenš.«

ne posebno kot dobro poznanega mesarskega pomočnika iz Makol in z imenom Ozebek Franc. Murko bo imel zaradi te Ozebkove tatvine sitnosti tudi za to, ker se napram orožništvu ni mogel izkazati z nakupovalno knjigo, ki bi jo kot trgovec s takim blagom, posebno v teh časih, moral imeti.

— Sušmarstvo in verižništvo ne sme izrabljati državnega zdravilišča. Tanjšek Marija iz Kavč pri Velenju že več let kupuje in prodaja sadje in razna živila, s katerimi dela glavne kupčije v državnem zdravilišču Topolšici, kamor dovaja živila s posebno priliko. Dozdaj so se te njene kupčije močje trpele. Zdaj pa seveda je v konkurenci zapihal ostrejši veter tudi proti takim kupčijam brez posebnega dovoljenja ozir. obrti. Tako je po dolgi letih dobrih kupčij brez vsega dovoljenja tudi gospa Tajnškova prišla na vrsto, da si bo morala nabaviti predpisano dovoljenje, njen izgovor na kupčije z drž. zdraviliščem baš v teh časih že zaradi ugleda državnega zavoda ne more biti več upoštevan.

— Viško narašča Drava. Izv. ponedeljek nad Pohorjem in Kozjakom nagromadenih težkih oblakov je prišlo v sredo skozi ves dan do silnih nalivov, ki so bili v zgornji dravski kotlini še večji in trajnejši kot pa v Mariboru samem, kjer so še mimoidoče plohe nenadoma pojavljale že zgodaj dopoldne, najhujše pa proti večeru. Zaradi večjih nalivov kot rečeno v zgornjem ozemlju je še le v četrtek jutraj do Maribora prihajala vidno naraščajoča Drava, ki je prinašala s seboj tudi mnogo gradiva iz preplavljenih krajev. Še le v četrtek dopoldne je začela polagoma padati.

— Od 12 na 85 C. To je občuten skok in še tem bolj, ker se je pojavil nepričakovano. Še v sredo zvečer in v noči je toplota kazal 12 do 13 stopinj, pa je pri toplem solnčnem vremenu v popoldanskem času na soncu dosegel 35, a v senci 26 C. Je prevelik in prenegel skok, da bi bil — po naši želji — vsaj do nedelje stalen. Vreme se odločuje v soboto 5. t. m.

— Dijaške ustanove. Za šolsko leto 1940-41 so razpisane sledeče štipendije: 1) Iz ustanove Srečka in Pavline Frk za 11 mariborskih srednješolcev po 600 din in za 11 visokošolcev po 800 dinarjev. Upoštevajo se bodo v prvi vrsti Ferkovi sorodniki, sicer pa oni, ki so rojeni in pristojni pri Sv. Barbari v Slov. goricah, v šentlariškem ali mariborskem okraju. 2) Iz ustanove dr. Franca Rapoca šest štipendij po 1200 din za visokošolce iz mariborskega ali šoštanjskega okraja. Prošnje s točnimi podatki o gromotih razmerah, študijskem

Premalo prijaznosti in preveč draginje

Pritožbe iz ust mariborskih gospodinj, ki morajo poslušati na trgu razne zbadljivke

Maribor, 2. oktobra. Na našem mariborskem trgu je iz dneva v dan draginja občutnejša in večja. Mariborske gospodinje mnogo tožijo zaradi dvigajočih se cen raznim pridelkom. V zadnjem času pa se pridružujejo tem tožbam še druge, ki pa se ne nanašajo na draginjo, ampak na čudno obnašanje nekaterih prodajal na našem mariborskem trgu. Iz vrst prizadetih mariborskih žena smo prejeli sledeče poročilo, ki nam drastično slika prilike, katerim so izpostavljene naše matere in gospodinje, ko gredo kupovat na trg. Objavljamo te vrstice, ker razberemo od njih, da se je priključila nova težava za naše skrbne gospodinje, ki se morajo boriti ne samo z usodnimi policidami dvigajočih se cen, ampak doživljajo pri tem nemalokrat celo pikra, povsem nepotrebnih obsojed vredna ponižanja. Zasopnica mariborskih gospodinj nam poroča:

Včasih je bilo na mariborskem trgu marsikaj drugače kakor je danes. Ne mislim samo na indeks cen, ampak tudi na pristržno ljubeznivost, prijaznost, s katero so nas, gospodinje, matere, sprejemale prodajalke na trgu. Danes? Kamor pogledaš, se zaplečejo vate neprijazni, temni pogledi. »Po čem prodajate ohrovt?« sem oni dan prijazno vprašala neko prodajalko. »Če nimate denarja, ni treba ničesar spraševati, mi osorno, naduto odvrne prodajalka, ki je bila še pred meseci polna poklonov in sladkih besed.

Ne morem pozabiti prizora, ki sem mu bila slučajna priča te dni na našem trgu. Gospodinja iz magdalenskega mestnega okraja se približa prodajni mizi in vpraša za ceno novemu krompirju. Zbadljivo, osorno se je glasilo pojasnilo: »Komad dinar. Sicer čemu sprašujete, če nimate de-

narja.« Dotična gospodinja mirno požre nevljudno polasnilo in se obrne na slučajno mimoidoče tržne organe. Po njihovi zahtevi bi morala dobiti dotična gospodinja najmanj štiri krompirje za dinar. Vpričo tržnih organov si napolni cekar s krompirjem, ki ga plača. Čim pa se tržni organi oddaljijo, navajajo na ubogo ženo tri prodajalke in iz odvzamejo iz cekarja ves krompir. Epilog za nas gospodinje vzemirliivega prizora je bil sledeč: Tržni organi so se vrnili in zaplenili dotičnim prodajalkam, ki so s silo odvzele kupljeni krompir, ves krompir, kar so sa imele.

Takšnih dogodkov je bilo v zadnjih tednih še več. Na vsak način bo treba posvetiti posebno pozornost vse številnejšim in pogostejšim pojavom zadržane osornosti, grobe neotesanosti, ki si jo dovoljujejo nekateri prodajalke. Čemu imamo trg, ako ne bomo smele sraševati po ceni posameznim pridelkom? Mariborske gospodinje pričakujemo, da se napravi energičen konec tem sramotnim pojavom in tržnim neprilikam. S posebnim razglasom naj bi se prodajalke opozorile, kako se imajo obnašati napram strankam na trgu. V primeru neupoštevanja zadevnega razglasa naj se v posrednih primerih za gotov česovni presledek ali za zmerom prepove prodajanje na trgu.

Precej trpkih in pikrih smo morale čisto po nepotrebnem poslušati v zadnjem času. Sedaj pa je prišla ura, ko je našega potrpljenja konec in ko za trdno pričakujemo, da se prepreči na trgu razni izbruhi surovosti in osornosti.

Inserirajte v »Sl. Narodu«!

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Praktični izjave beseda din 1.— davek posebej

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 5.— din

50 PAR ENTIANJE

azuriranje, vezanje zaves, perila, monogramov gumbic. — Velika zaloga perja po 1.— din. Julijana, Gospodarska c. 12 in Franciskanska ul. 3. 4. L.

Poznašite se malih oglasov

»Slov. Narod«

ti so najcenejši!

POŠTITVO

po naročilu vsakovrstne stole politirane oprave, vsa popravila najceneje. ZORMAN, Breg 11 1772

KONJSKO MESO

sveže in prekajeno, kuhano in klobase, se prodaja na Sv. Petra nasipu št. 29 pri Zmajskem mostu. V soboto 5. pa se bo prodajalo meso od pitane konja. Kupujem konje za klanje. Se priporoča Pušnik Rudolf, konjski mesar. 2290

ZIVALI

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

SPANJENA

(belo-rjavega) 8 tednov starega, prodani za din 400 v dobre lovske roke. Levstik, Litija 104 2278

SLUŽBE

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

ABSOLVENTKA

dvorazredne trgovske šole v Ljubljani, poštna, zanesljiva moč, išče primerne službe. Gre v trgovino, večjo obrt ali tovarno kot blagajničarka, knjigovodkinja ali kako drugo zaupno mesto v mesto ali lahko tudi na deželo. Cenj. ponudbe na M. Lebar, Foto Pelikan, Rogaska Slatina. 2284

DOUK

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

NEMŠČINA

začetniški, nadaljevalni in konverzacijski tečaj, dnevni in večerni. Beethovnova 9/I. 2283

POSEB

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

HISA

se takoj odda v najem. 2 sobi, kuhinja, priključna, gospodarsko poslopje, vrt, plodna njiva. Pojasnila: Marija Ošina, Brežice, Zakot 25. — Za odgovor priložite znamko. 2277

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

FORD EIFEL

z dobrimi gumami, motor v odličnem stanju, po nizki ceni prodam. Samsa Boris, Litija. 2285

Najboljši vodnik po radijskem svetu je

„NAŠ VAL“

Sporedi evropskih postaj na vseh valovih, strokovni članki, roman, novela, novice z radijskega in televizijskega sveta, filmski pregled, nagradni natečaj, smešnice.

Izhaja vsak petek in je tudi lepo ilustriran!

UPRAVA: Ljubljana — Knaljeva ulica 6.

Novi poklici v bližnji bodočnosti

Nagel razvoj tehnike prinaša povoljne izgleda na celo vrsto novih poklicev

Clovestvu se obeta z naglim razvojem moderne tehnike cela vrsta modernih poklicev. Ne mislimo tu na fantastično utopijo, temveč res na nove poklice, odvisne v glavnem od tega, kako se bodo razširili razni novi izumi.

Na umetnih oceanskih otokih

Gradnja pristanišč za prekoceanski zračni promet ni nobena utopija ali fantazija. Tako pristanišča že pridno grade. Na umetnih otokih sredi oceana bodo seveda potrebovali mnogo uslužbencev. V prvi vrsti radiotelegrafiste in pristaniške osebe, pa tudi uradnike, ki bodo vodili knjige ter skrbeli za življenjske potrebe potnikov in potniške snovi letal. Vsi ti bodo morali biti podrejeni enemu ravnatelju ali kakor se bo že imenovali, ki bo imel na umetnem otoku glavno besedo. Vidimo torej, da se odpira tu široko polje delovanja mnogim zdaj še nezaposlenim ali pa v drugih poklicih delujočim ljudem.

Zdravnik na daljavo

Preko centrale, če v redu deluje, lahko dobimo vsak čas telefonsko zvezo z zdravnikom, če ga pokličemo k bolniku. V bližnji bodočnosti bo pa to še poenostavljeno in zlasti za podeželje praktično organizirano. V vsakem velikem mestu bodo imeli na določenih krajih službo zdravniki, diagnostiki. Vsak telefonski aparat bo imel vidno številko, da bo omogočeno kakor pri klicanju policije na pomoč v nekaterih državah takoj avtomatično zvežati se s službočim zdravnikom in navezati z njim recimo tale pogovor:

— Halo! Gospod doktor! Moja žena je stopila na črpalnico in si ranila nogo. Iz rane močno krvavi. Povejte mi prosim, kaj naj storim?

— Ali je kri svetle ali temne barve?

— Temne.

— Krvavi torej iz žile. Nogo je treba podvezati pod rano. Ne poskušajte ustaviti krvi z mirno vodo, temveč z vato, namočeno v raztopini lizola ali karbola. Kaj? Pravite, da nimate doma ne tega ne onega? Morda na imate rurove toblje? Če jih imate očistite rano s to redko raztopino in jo silo obvezite. Zgodaj jutraj na pojdite k zdravniku.

— Hvala lepa. Kam naj vam na pošljem honorar?

— To vam sporoče iz centrale pismono. Lahko no!

Zelo verjetno je, da bodo v doglednem času možni tudi pogovori ne samo telefonično, temveč tudi po radiu na kratkih valovih.

Kontrolor plinskih mask

Tudi kontrolorji plinskih mask bodo kmalu potrebni. Ko bo z zakonom določeno, da morajo vsi prebivalci imeti plinske maske, bo nastala tudi nujna potreba da jih bo nekdo od časa do časa strokovno pregledal, če so v redu. Tu se zopet odpira široko polje delovanja mnogim ljudem.

Garažnik aeroplanov

V bližnji bodočnosti začne industrija izdelovati zelo majhna letala, ki jih bo mnogo lažje upravljati, kakor velika. Gotovo bo tudi rešen problem navpičnega dvigavanja in spuščanja nazaj na zemljo. Kakšne posledice bo imel ta napredek v letalstvu?

Skoraj vsak premožen človek bo lahko imel svoje letalo kakor ima zdaj avto. Zgrajeni bodo hangarji, kakor imamo zdaj garaže. Mnogi ljudje bodo lahko imeli letala doma. Samo na poletih v inozemstvo letalec ne bo vedel kam bi mogel dobro spraviti letalo. Seveda bodo tu pa tam tudi veliki hangarji za privatna letala, ki bodo morali imeti poleg drugega oseba tudi osebne garažnike, da bodo pazili na spravljenost letala.

Upravitelj radijskega poslušanja

Z razširjenjem radijskih oddaj na kratke valove dobi radio v doglednem času toliko možnosti, da bodo morale velike restavracije in hoteli, ki že zdaj nudijo svojim gostom godbo iz ojačevalcev zaposliti še posebne delovne moči. Ti uslužbenci bodo morali biti usposobljeni navijati zelo komplicirane radijske aparate po želji gostov in izbirati izmed mnogih oddaj na primernejše.

Podmorski vodnik

Ko bo potapljaški zvon tako izpopolnjen, da se bodo lahko tudi lajčki brez skrbi in strahu spuščali globoko v morje ter obdajali morske živali in rastline, o katerih zdaj še nimamo niti pojma, bodo potrebovali izletniki na dnu morja tudi vodnike. To bo gotovo zelo zanimiv poklic katere-

mu se zdaj morda še smejejo, ki pa kot rečeno ni prav nobena utopija.

Najvišja črpalna stanica

V prekoceanskem zračnem prometu nastaja potreba izogniti se preskrbi z pogonskimi snovmi na zemlji, kar zahteva mnogo časa. Leteče črpalne stanice bodo stale na določenih krajih v zraku in čakale na letala. V doglednem času bo gotovo tudi ta problem zadovoljivo rešen, čeprav se zdi na prvi pogled zelo težaven. Letala se bodo ustavljala pri takih v zraku visečih črpalnikih, kjer bodo dobivala olje, bencin ali kakor drugo pogonsko snov, ki je zdaj še ne poznamo. Za dovoz in prodajo pogonskih snovi bodo tudi skrbeli ljudje novega poklica, ki ga zdaj še ne poznamo.

Števec električnega toka za avtomobile

Prav lahko se zgodi, da bo avtomobile in motocikle v doglednem času gonil električni tok in ne bencin kakor zdaj. Utegne se zgoditi, da bodo motorji z električno energijo napajani iz elektrarn, ki jim bodo pošiljale tok s pomočjo valov po zraku. Ob določenem času bo prihajal uslužbenec elektrarne pregledat števec in zabeležiti porabljeno energijo. To bo zopet nov poklic.

Kaj je novega med Slovenci v Ameriki

S kolesom iz San Francisc v Boston — Žrtev požara in strele — Poroke — Novi grobovi

Slovenec Julij Kovač je stavil, da bo prekočeval iz San Francisc v Boston. Mož je star 47 let in precej trdnega zdravia. Iz San Francisc je krenil 11. aprila, v Chicagu pa je prispel sredi avgusta. Za to pot je rabil dobre štiri mesece. V Boston se je namenil na konvencijo ameriške legije. Stav je dobil in zaslužil 1000 dolarjev.

V hiši Slovenca Janeza Kureta v New Yorku je nastal požar. Bilo je zgodaj jutraj, ko je sosed videl, kako je planil Kuret skozi okno in se opotekel ob plotu, kjer se je v naslednjem trenutku zgrudil. Soseja je opazila, da se vali iz hiše gost dim. Brž je poklicala gasilce. Kureta so odpeljali hudo opečnega v bolnico, kjer je drugi dan umrl. Njegov brat Anton je bil pripravljen žrtvovati zanj kri, da bi mu s transfuzijo krvi rešili življenje, pa je bilo že prepozno. Pokojni je bil star 43 let, rojen v Ameriki.

Sredi avgusta se je odpravila družina Lojzeta Milera iz New Yorka na izlet na farmo. Komaj je Miller izstopil iz avtomobila v hišo, je udarila skozi okno strela in ga zadela. Hoteli so ga odpeljati v bolnico, pa je že med prevozom umrl. Star je bil 31 let. Njegov oče Jože Miler je oskrbnik slovenskega Narodnega doma v New Yorku. V Milwaukee so se poročili Franc Korosec z Marijo Petušek, Janez Petušek z Alico Hanson in J. Mutter s P. Klanskovo. V Brooklynu se je poročil Janez Papež s hčerko znanega slovenskega izseljenca Adolfa Verbiča iz Arlingtona Ana.

Umrli so v Clevelandu Marija Cimprman, roj. Klaus, stara 38 let, doma od Sv. Gregorja Jože Rebol, star 50 let, doma iz Podbrezja, Apolonija Kozina, roj. Bolc, doma iz Dol vasi pri Ribnici, Janez Gosar, star 54 let, doma iz Škofje Loke, Ana Jančar, roj. Mesečec, stara 79 let, doma iz Male vasi pri Dobropolju, Edvard Moček, star 52 let, doma iz fare Rob pri Velikih Laščah, Marija Markovič, roj. Grden,

stara 66 let, doma iz vasi Dotga njiva, fara Št. Lovrenc na Dolenjskem, V. Sheboyganu sta umrla Marija Jeraj, star 58 let in Avgust Hočevar, star 56 let, doma iz Savinjske doline. V Travniku (farmarski naselbini) je umrl Jakob Levstik, star 71 let, doma iz vasi Travnik, občina Loški potok, V. N. O. Bergenu je umrl Franc Turnšek, star 74 let, V. Brooklynu je umrl Mihail Baš, star 67 let, doma iz Velikih Goe, v Frankfurtu Ivanka Zorc, stara 51 let, doma iz Zgornjega Mladatiča na Dolenjskem, v sanatoriju v Ely Angela Zargaj, stara 23 let, rojena v Ameriki, v Baltimore Uršula Tomšič, star 52 let, doma iz okolice Rakke, v Aurori Martin Ahč, star 51 let, doma iz Strahomera pri Igu v Sharonu Anton Zidanšek, v Detroitu Amalija Cvek, stara 65 let, doma iz Dola pri Hrašniku, v Forest City Lojze Ostanek, star 46 let, doma iz Studenca pri Strični na Dolenjskem, V. Rockspringsu Anton Završenik, star 50 let, doma iz Virmas pri Stari Loki, v Doluthu Franciska Starc, stara 42 let, rojena v Ameriki, v Jolietu Anton Šraj, doma iz Gradišča pri Primskovem, v Hermine Peter Stanovnik, star 62 let, doma iz Mine pri Škofji Loki, v West Alicu Franc Maci, star 55 let, doma iz vasi Gostinici, fara Dol pri Ljubljani, V. Port Angelesu Jože Subic, star 74 let, doma nekje od Škofje Loke, v Amheeku Ivanka Jeriček, stara 67 let, v Bear Creeku Franciska Petrič, stara 65 let, doma iz Rasiče pri Vel. Laščah, v Pittsburgu vdova Franciska Pikel, doma iz Toplice pri Novem mestu, v Ely pa Marija Sterk, stara 93 let, doma iz okolice Metlike. V Pueblu se je smrtno ponesrečil Jože Dejak, star 27 let, rojen v Ameriki.

PRED SODIŠČEM

— Zakaj ste ga pa tako pretepli?
— Zato, gospod sodnik, ker je vprašal, kakšno vreme sem imel letos na počitnicah.

Podzemna plinarna

Nemški strokovni list »Glück auf« priobčuje zanimivo poročilo o izdelovanju plina neposredno v premogovniku. Ta način proizvodnje plina so uvedli v Rusiji. Prostrana sovjetska ležišča premoga, med katerimi so tudi taka, ki nimajo dobrih železniških zvez so privedla ruske inženjerje na misel izpreminjati premog v plin neposredno pod zemljo. Poskuse so jeli delati že pred 10 leti, in prišli so do zelo važnih ugotovitev.

V enem delu dunske premogovne kotline že izpreminjajo premog v plin pod zemljo. V ležišče premoga so izkopali rov in premog kratkoma zažgali. Plini so napeljeni po drugih rovih na površje, kjer se v posebni napravi čistijo. Očiščen plin je napeljan po ceveh na kraje porabe. Glavna cev v moskovski oblasti bo dolga 200 km. Po preizkušanju prve podzemne plinarne nameravajo Rusi zgraditi še več podobnih podjetij v drugih delih Ukrajine in moskovski oblasti in v Sibiriji. Projektirane plinarne bodo precej velike, saj bodo proizvajale dnevno 250 do 400 m³ čistega plina.

Važno pri tem je, da bo tako proizvajani plin za dobro polovico cenejši. Geološka raziskavanja v Rusiji, kjer iščejo nova ležišča premoga in rud, so zelo draga. Naglo razvijajoči industriji pa odpirajo nove rudnike. V zadnjih 12 letih se je premogovna industrija v Rusiji tako razvila, da pridobivajo najmanj štirikrat toliko premoga kakor prej. V svetovni premogovni industriji je Rusija zdaj na četrtem mestu.

Beseda o naši Filharmoniji

Zakaj na izmenjavne koncerte v zagrebško in beograjsko niti misliti ne more

Ljubljana, 4. oktobra. Zagrebški »Jutarnji list« je 26. p. m. priobčil daljši članek o izmenjavnih koncertih med zagrebško in beograjsko Filharmonijo in se končno vprašuje, zakaj je pri teh koncertih izvezta ljubljanska Filharmonija. Članek je bil registriran tudi v ljublj. »Jutru« in »Slov. Narod«. Iz razgovora s merodajnimi činitelji ljubljanske Filharmonije naj omenim nekaj podrobnosti, ker sem prepričan, da bodo zanimali našo konc. publiko.

Ljubljanska Filharmonija (ustanovljena leta 1934) ima že lepo število moralno zelo uspešnih koncertov za seboj. Ona predstavlja edini simfonični korpus Slovenije čigar pomena za narod in njegovo kulturo ni treba posebej poudarjati. V polni meri vrši svoje kulturno poslanstvo s tem, da seznanja v rednih koncertih narod z umetninami domače in tuje glasbene produkcije. Že lepo število domačih simfoničnih del je naša Filharmonija prvič izvajala. Dela se na tem in vodijo se pogajanja za čim tesnejše sodelovanje vseh treh ljubljanskih Jugoslavij. Mišljenji so tu izmenjavni koncerti, kakor tudi medsebojna izmenjava pomembnejših narodnih glasbenih del in reproduktivnih umetnikov. Zagrebška Filharmonija ima že tozadevne ljubljanske predloge.

Da pa dobimo objektivno sliko, je nujno treba omeniti rak-rano (večine vseh naših kulturnih ustanov), t. j. finančno stran naše Filharmonije. Dočim dobiva beograjska Filharmonija 120.000 din stalne letne drž. podpore, ima zagrebška za seboj posebno društvo, ki skrbi za njene finance. Obe pa imata še izdatno banovinsko in podporo mestnih občin. Kulturnih mecenov, ki jih naš narod skoro ne pozna, se vendar še nekaj dobi v Zagrebu in Beogradu. In pri nas? Edina redna subvencija zadnjih par let je banovinska po 10.000 din letno, med svojim obstojem pa je nekajkrat prešla po 1000 din od mestne občine. Vse prošnje za stalno državno podporo so ostale brez uspeha. Kljub takim gmotnim priklanam, so člani naše Filharmonije nešteto krat dokumentirali zavest v kulturno poslanstvo ljubljanske Filharmonije. Morda mnogi ne vedo, da tvorijo dušo naše Fil-

harmonije člani opernega in radijskega orkestra, ki so že s svojim službenim delom silno okupirani. In bili so časi, ko so morali člani brezplačno žrtvovati svoj pičlo odmerjeni prosti čas, da so omogočili koncert. Smešno je omenjati, da je mnogokrat znašal honorar za uro skušnje manj kot 2 din.

Vedno se je trkalo na prsi, da se gre Filharmoniji povsod na roko, se je pa le bolj stremelo za tem, da bi se njeno delo oviralo (o čemer so precej zgovorni zapiski sej in občnih zborov). Pohvalno pa je treba omeniti g. direktorja opere, ki delo Filharmonije stvarno vsestransko podpira, želi vseh je, da bi našel čim več posameznikov. Da bi našemu podeželju omogočila poznati simfonične umotvore, je priredila naša Filharmonija nekaj počeželskih koncertov. Tudi njeni letošnji program vsebuje nekaj takih koncertov in pa gostovanje v obsejnim Mariboru. Vendar pa brez izdatnih podpor ni misliti na izvedbo tega programa, ker je blagajna Filharmonije prazna. Zadnja banovinska podpora je šla večji del v kritje deficita zadnjega simfoničnega koncerta. Da bi orkester ljubljanske Filharmonije gostoval v Zagrebu in Beogradu, pa skoro ni misliti, ker aparat 80 godbenikov ni malenkost. Stroški inkasata bi krili kvečkamu le najnujnejše režijske izdatke. Taka je pač usoda Filharmonije malega naroda. Naj se merodajni krogi zganijo in poskrbe za zadostna finančna sredstva, pa jim bo hvala ves narod in pa ljubljanska Filharmonija. T. U.

(Naša večeršnja vest o odgovoru ljubljanske Filharmonije zagrebški, nasprotuje trditvam v tem članku. Op. ured.)

Iz Metlike

— Maksimiranje cen mesa. Podobno kakor za ostale življenjske potrebščine je sredi načelstvo v Crnomlju predpisalo tudi enotne cene mesa, salu, slanini in masti, ki veljajo in so predpisane za vse mesarje na področju sreza Crnomelj. Tako se ima prodajati govedina 1-ma po 14—16 din, 12-din 14—16 din za kg, dalje jezik 16 din, srce 8 din, pljuča 4 din, jetra 10 din, vranice 8 din, ledvice 12 din, vampi 8 din, glava 6 din, možgani 16 din, pljučna pečenka 20 din, stegno in peča kot zrezek 18 din, brzola 18 din za kg. Priklada je določena za prsnino in trebušino 10 odstotkov, za peča in stegno 25 odstotkov in za rebra 10 odstotkov. Za prodajo teletine je predvidena enotna cena 16 din za kg, posameznim delom pa sledeče: hrbet 16 din, stegno in peča 16 din, vrat in prsa 16 din, jetra 20 din, pljuča in srce 12 din, možgani 6 din, telečji zrezki iz stegna 22 din iz peče pa 20 din. Priklada od 10 do 25 odstotkov. Svinjsko meso se prodaja: hrbet 20 din, stegno 18 din, peča, flam in rebra 16 din, slanina 22 din, mast 24 din, glava 8 din, črevesna mast 14 din, ledvice, srce, možgani 16 din, jetra 14 din in pljuča 7 din!

— Nagla vremenska izprememba. Vročini, ki je dvignila pretekli teden termometer na 42° C in celo na 49° C in od katere so si poljedelci in vinogradniki obetali osobito dozorenja koruze in grozdja, je v nedeljo jutra sledil nagel padec temperature, povzročen po jesenskem dežju, ki traja že dva dneva. Ob jutranjih in večernih urah kaže termometer komaj 70° C preko dneva pa 10° C. Ako bo ta izprememba trajnega značaja, gotovo ne bo brez vpliva na pospravljanje pridelkov in na trgatve.

— Oseba vest. Banovinski tajnik okrajnega cestnega odbora v Metliki g. Konrad Bakovnik je na lastno prošnjo v istem svojstvu premeščen k okrajnemu cestnemu odboru v Gornji grad, na njegovo mesto v Metliko pa je imenovan banovinski tajnik g. Hočevar Andrej iz Gornjega grada. G. Bakovniku, ki se je v dobri svoja službovanja v Metliki povsem udomačil in se v bližnji in daljni okolici močno priljubil, želimo na novem službenem mestu kar največ sreče!

Zahvala

Vsem, ki so z nami sočustvovali, spremljali našo predobro ženo, mamico, hčerko, sestro, nečakinjo, svakinjo, gospo

Jelko inž. Stare-tovo ro. Naglas

na njeni zadnji poti in ji pokrili grob s cvetjem, izrekamo najtoplejšo zahvalo.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v torek, dne 8. oktobra ob 8. uri v stolni cerkvi v Ljubljani in v farnih cerkvah Rova, Palovče, Homec in Radomlje.

Ljubljana, dne 4. oktobra 1940.

Rodbine:

inž. Vladi Stare, Bretl, Naglas, inž. M. Pirkmajer

Daniel Lesneur

Krinka ljubezni

Roma

Toda šlo je za to, da se pride na sled temu človeku. Ali je bil vsaj v Evropi? Angela je zagotavljala da se je založen z denarjem najbrž vrnil v Buenos Aires, da bi tam ustanovil igralnico. O tem je bandit res sanjal. Če pa ni potem uresničil svojih sanj, jih ni zato, ker si je mislil: Če bi bil že onstran morja, bi ne mogel več iz Valcora iztakniti denarja. Če ima človek takega slavčka v kletki, bi bilo neumno odgovoriti se njegovemu petju.

Podlež je živel v polnem miru, čim je bil Escaldasov umor brez oklevanja priznan.

Prepričan o molččnosti svoje ljubice ni mogel slutiti onega naključja, ki bi jo bilo moglo prapraviti do tega, da bi izpregovorila. Ni namreč računala z njenim srečanjem z Rosalindom. Ni pomislila na to, da se bo čutila Angela ponižano in zapostavljeno, ko začuti, da se je ogrelo njegovo srca za drugo.

Ker mu je jelo primanjkovati denarja, je sklenil

odpotovati v Pariz, da bi izsilil od markiza de Valcora novo podporo.

Obenem se sestane s svojim angelčkom, je pomislil. — Čeprav ni vajena moje navzočnosti, ne sme pozabiti, da se lahko pojavi njen Arthur, kadar se tega najmanj nadeja, in da bi tvegala svoje življenje, če bi hotela kaj skuhati proti meni.

Bilo je v Monte Carlu, kjer je živel begunec na široko nogo in proučeval stave trente-quarente. Bilo je v Monte Carlu, kjer je čital v listih presenetljivo poročilo. Mome Cervelas se je bila dala ujeti, kakor je trdil sam.

To je pomenilo zanj neposredno aretacijo, poroto in neizogibno giljotino. Escaldas obešen, Pabro vržen v morje, to je bilo v medsebojni zvezi povezano z močnim tkiivom Valcorove afere. Prvi zločin povzročil odkritje drugega.

Kakšen dan za tega podleža!

Jutranji listi so poročali o burnem srečanju Rosalinde z Angelo in o presenetljivem odkritju. Dve uri pozneje so izšle posebne izdaje, v katerih je bil točno opisan Arthur Sornieres. Listi so poročali, da je antropometrična pisarna točno izmerila njegovo telo in da je bil že prej zabeležen v seznamu sumljivih potepuhov. Povsod je bila policija na nogah, vsi orožniki so ga iskali. Na vseh kolodvorih in v vseh pristaniščih so bili na straži. To ni bilo samo navaden zločin, ki so ga iskali. Valcorova afera je odzvala tudi v vsem svojem obsegu. Zdjaj je bilo treba napeti vse sile, da dobi javno mnenje svoje zadoščenje. Javnost je zahtevala, da se ta afera končno razčisti.

— Po meni je!... Če sploh še imam upanje, bo ena proti tisoč, da bi pobegnil iz Francije, ne da bi me prijeli, kaj mi bo to pomagalo, ko sem pogal ves denar? Danes bi mi dal Valcor, kar bi hotel. Dal bi mi polovico svojega premoženja, samo da bi bil na varnem. Toda gorje! On je že na koncu sveta. Ta hip v Bretanji. To sem čital v novinah. Tem slabše. Svojo glavo tvegam, toda nočem se odreči poskusu, da se rešim. Ničesar ne bodo ukrenili proti meni, dokler me ne zgrabijo. Če se mi posreči priti do njega, bom rešen, bom bogat!... Ta dečko ima vsakovrstna sredstva. Moram ga videti, ali se pa za trklja moja glava v koš. No, torej le pogumno naprej. Zmaga je vredna take stave.

Bandit je imel eno karto v svojih rokah. Da bi mogel paradiirati v Monte Carlu, se je bil temeljito preoblekel in izpremenil svojo zunanost, kar mu je prišlo zdaj prav. Izdajal se je za bogatega Južno-američana, preskrbel si je bil lase in brke temnejše barve in izogibal se je francosčine. Govoril je samo španščino, ki mu je šla gladko. Tako je bil zaenkrat varen. Toda to ni moglo dolgo trajati. Ze njegov odhod je bil sumljiv. Toda naj bo že kakorkoli. Tako preoblečen je začel svojo odisejajo iz Monte Carla do Bresta. Pot je trajala z ovinki in skivališči v presledkih štiri dni. Na tej poti, bogati na pustolovščinah, je Sornieres večkrat izmenjal obleko in govorico.

Nekega večera je končno prispel v Conquet z ribiško ladjo, ki jo je bil najel v Duarmenesu za ta kratki prevoz. Zdjaj je imel rdečkaste zalisce in govoril je angleško.

To bo malo prismuknjeni mylord, so menili ribiči, ko jih je vprašal v pristanišču, kateri izmed njih ga bo peljal s svojo ladjo v Conquet, čeprav bi bil lahko prispel s parnikom hitreje in udobneje.

Ko se je odpravil iz Duarmenesa, ni opazil, da je poleg gospodarja ladje in krmarja na dnu z mrežami napol zakrit še bretonski dečko grobe obleke in zunanosti, speč kakor ubit.

Nasproti rtiča de la Cherve, ko so jadra obrnili, ga je Sornieres opazil.

— Kdo je ta mož? — je vprašal z angleškim naglasom.

Lastnik ladje mu je jel malomarno pojasnjevati: To je njegov pastorek, sin njegove žene, nič-vrednež, ki je vedno pijan. Na povratku, ko se bo iztrezil, mu bo pomagal pri ribolovu. Mylord naj mu to oprost, dečko ga ne bo motil.

In res, ko se je dečko prebudil, je dvignil glavo in se začudeno ozrl naokrog. Smrdel je po alkoholu. Lastnik ladje ga je krepko stresel in potnik se potem ni več zmenil zanj.

Bil bi se pa zmenil zanj, če bi bil videl, kako je topogledi Bretonec skočil takoj za njim na obalo v majhnem pristanišču in kako je odhitel za njim. Bil je policijski agent, ki mu je že dolgo sledil. Lastniku ribiške ladje se je izkazal za legitimacijo, da bi si olajšal nalogo. Ribič je izpolnil uradno povelje, ne da bi vedel, kakšna je agentova naloga in kdo je prav za prav lažni Anglež, ki ga je bil sprejel na svojo ladjo.